



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

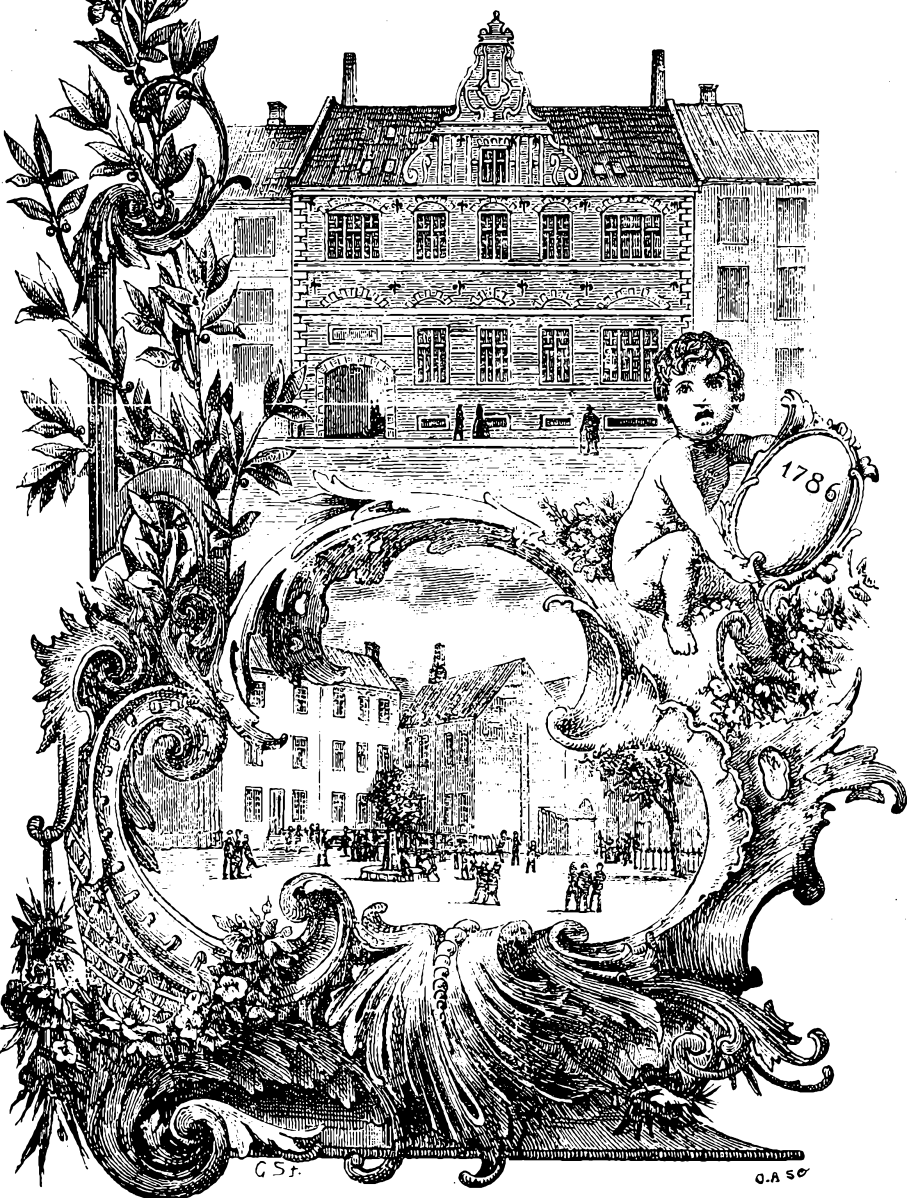
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# Efterslægtsselskabets Gymnasium



1923—1924

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSSELSKABETS  
GYMNASIUM

FOR SKOLEAARET 1923—24

VED

REKTOR H. P. HANSEN

---

K Ø B E N H A V N

TRYKT HOS J. D. QVIST & KOMP. (EJNAR LEVISON)

1924

Skolen grundlagdes 1786 af „Selskabet for Efterslægten“ og ejedes af dette Selskab til 1909. Derefter overgik den til „De forenede Skoler“. Den 1. August 1919 overtoges den af Københavns Kommune.

# Tale

i

## Selskabet for Efterslægten

paa dets Stiftelsesfest den 4. Marts 1924.

af

Adjunkt A. M. R. Krogsgaard.

---

Niels Steensen,

en dansk Naturforsker fra det 17. Aarhundrede.

I. For den, der arbejder i Skolens Tjeneste, er det interessant at lægge Mærke til, at det *Dannelsesgrundlag*, vi nu giver vore Elever, er vidt forskelligt fra det, der i tidligere Tider var Skolens Arbejdsmateriale. I vore Dages Skole lægger de naturhistoriske Fag, taget i videste Betydning, i høj Grad Beslag paa Tiden og Sindene. Ved Siden heraf gør ogsaa Matematik og moderne Sprog sig gældende; men dette er ikke noget nyt; thi Sprog og Matematik har der altid været i Skolen. Det er *Naturhistorien*, som er det nye.

Et helt andet Billede viser sig for os, naar vi gaar 100—200 Aar tilbage i Tiden. Da var *Græsk, Latin og Teologi* Skolens herskende Fag. Der var altsaa dengang et helt andet Dannelsesgrundlag for de unge, helt andre Fag, der nu næsten ganske er gaaet ud af Skolen. Og dette Forhold er ikke nogen Tilfældighed; thi mellem Tidens Aandsliv og Skolen hersker altid en stærkere eller svagere Kontakt. *Som store Floder bevæger Aandslivet sig frem gennem Tiderne*; de trænger ogsaa med deres frugtbarørende Vande ind i Skolen, hvor de præger Ungdommens Livs- og Vidensopfattelse. Til at begynde med er disse aandelige Floder kun Kildespring og Smaastrømme; siden vokser de sig store.

Gennem *Middelalderens* vinterlige Landskab løb to Tankestrømme, den ene fra Kristendommens Kilder og dens Bifloder i selve Tiden, den anden kom fra den græske og romerske Litteratur, d. v. s. fra Oldtidens i mange Henseender saa rige Kulturliv. *Renæssancen* er Europas historiske Foraar. Da løstes mange bundne Kilder; Arbejdet begyndte i de før saa øde Marker, og derved grundlagdes

de moderne Videnskaber — netop de, der for en stor Del danner Grundlaget for den nuværende Gymnasieskole — og blandt disse ogsaa — om end lidt sent — Naturvidenskaberne. Senere voksede disse til en mægtig Flod, der i høj Grad behersker vor Tid. Til den første, kraftige Vækst af Naturvidenskaberne har ogsaa Danmark i væsentlig Grad bidraget, ikke mindst ved at fostre *Niels Steensen*, der i det samtidige Europa var kendt under Navnet *Nicolaus Steno* og naaede den højeste Berømmelse for sine anatomiske og fysiologiske Opdagelser og blev Grundlægger af Geologien, som dengang var en hel ny Videnskab.

Om Steno ønsker jeg at tale her i Dag, og jeg har flere Grunde hertil: Flertallet af vore Elever venter at blive Studenter, som Steno før dem var en dansk Student, en Student i Ordets bedste Betydning, en selvstændig og fremragende Dyrker af Naturvidenskaben og tillige et af de elskeligste Mennesker, som Historien lærer os at kende, og en Mand med Hjerte for sit Folk. Det er mig ogsaa kært for denne Forsamling at fremdrage Steno som en dansk Stormand, hvis Navn og Gerning næsten ganske var gaaet i Glemme. Men vor Tid er just nu i Færd med at yde ham fortjent Oprejning.

II. Mange af de tilstedeværende kender sikkert Rosenstands smukke Billede fra Universitetets Festsal; det viser et Hold danske Studenter, der drager ud paa Volden for at deltage i Københavns Forsvar mod Karl Gustav. En af disse Studenter var *Niels Steensen*. Han var Søn af en velstaaende Guldsmed og Vintapper, der ejede Bod og Bolig paa Hjørnet af Klæreboderne og Købmagergade; her blev han født 1638. *Niels Steensen* var saaledes 2—3 Aar yngre end *Peder Schumacher*, Vintappersønnen, der boede skraat over for paa Hjørnet af Løvstræde. Disse Nabobørn, der siden blev to af Danmarks mest berømte Mænd, mødtes ikke ved Universitetet. *Schumacher* blev nemlig Student allerede i 12-Aarsalderen, *Niels Steensen*, der i Barneaarene og i sin Opvækst havde lidt meget af Sygdom, først i 18—19 Aarsalderen. Netop paa den Tid var Naturvidenskaben i levende Opvækst. Den havde ved vort Universitet to fremragende Dyrkere i *Thomas Bartholin* og *Simon Paulli*. Det var derfor naturligt, at N. St. fulgte Undervisningen hos disse to Mænd. Dog forsømte han ikke Matematikken eller de gamle Sprog. Med *Simon Paulli*, der er Udgiver af den første danske Urtebog, deltog han i botaniske Udflugter. *Thomas Bartholin* stod just da paa sin Berømmelses Tinde, efter at han (1652—53), med udmærket Støtte af et Par flinke Assistenten (*Lyser* og *Möinichen*), havde opdaget Lymfeaarerne i det menneskelige Legeme. Nogle Aar i Forvejen

havde *Harvey* opdaget Blodets Kredsløb (1616) og *Aselli* (1623) de saakaldte Kyluskar, der fører Næringsvæsken fra Tarmen til Blodet. Derved var de gamle Teorier, der stammede fra Oldtidens berømte Læge *Galenos*, begyndt at vakle. I Anatomien var Foraaret i fuld Udvikling; det gamle og det nye brødes med hinanden. Mellem de mere oplyste var Anatomien bleven en Modesag, hos andre vakte den ofte Afsky og Harme. *Video sed non credo*, s: „jeg ser det, men tror det ikke“, svarede en af Harveys Kolleger, da denne viste ham Blodkredsløbet. Og om københavnske Damer fortælles det, at de nægtede at give Bartholin Haanden, fordi han anatomerede. Samme Aar som Niels Steensen kom til Universitetet (1656) lukkede Bartholin Anatomisalen; han holdt ikke af at vække Anstød.

III. De store Centra for Naturforskningen fandtes dengang i England, Holland og Frankrig. Som mange andre danske Studenter drog Niels Steensen til Leydens berømte Universitet. Han opholdt sig dog 4 Maaneder hos Bartholins Ven Professor *Blasius* i Amsterdam, der paa den Tid var en Verdensstad af samme Rang som Paris og London, medens København var en Provinsby. I Amsterdam arbejdede Niels Steensen eller *Nicolaus Steno*, som han nu havde latiniseret sit Navn til, paa egen Haand, og her gjorde han sin første anatomiske Opdagelse, idet han fandt Udførselsgangen fra den store Ørespytkirtel (Parotis). Kort efter viste han den i Leyden for Professorerne *van Horne* og *Sylvius*. Kanalen blev af van Horne kaldt *ductus stenoianus* (Stenos Gang), et Navn, den siden har beholdt. Steno var nu inde paa Spørgsmaalet om Kirtlerne og Kirtelvæskernes Betydning for Menneskets Velvære. Og paa dette Felt gik han fra den ene Opdagelse til den anden. Smukkeste er maaske hans Opdagelse af *Taarekirtlen* og af Taarevæskens Betydning for Øjet samt Taarerne Opsugning og Afløb gennem en Kanal til Næsen. Hidtil havde man ment om Taarerne, at Sorg o. a. stærke Følelser pressede dem ud af Hjernen, fra hvilke de flød gennem Nerverne.

Imidlertid forsøgte Blasius at tilegne sig Æren for Stenos første Opdagelse, og skønt Steno stod midt i sine Undersøgelser og havde meget travlt med disse, blev han nu af Forholdene tvunget til at skrive om sine Opdagelser og deres Betydning. Om hans første Afhandling: „Anatomiske Iagttagelser om Mundens Kirtler og deres hidtil ukendte Kar“, skrevet da han var 25 Aar (1661), siger hans Biograf *A. D. Jørgensen*, at det bærer Genialitetens Mærke og er „et af de ypperligste (Arbejder), den danske Videnskabelighed har frembragt“. Aaret efter udsendte Steno et nyt Arbejde, der hand-

lede om Kirtlerne i Munden, Øjet og Næsen. Ligesom alt, hvad Steno har skrevet, udmærker det sig ved en sjælden klar og nøjagtig Fremstilling, et jævnt og ukunstlet Sprog, der ikke ligner de lærdes Stil. Han gaar i sine udmærkede fysiologiske Forklaringer aldrig videre, end Resultaterne af hans Undersøgelser berettiger ham til. Med Ydmyghed indrømmer han, hvor han staar over for Spørgsmaal, som han ikke har kunnet løse, sin Videns Begrænsning. Men han bryder skarpt med Tidens fejlfulde Teorier og navnlig med de rent spekulationsmæssige Løsninger (jvf. Materialet til Kirtelafsondringen). Man kan, siger han, *tænke* sig mange Grunde til den samme Ting; men kun Undersøgelsernes lange, møjsommelige Vej kan alene føre til Maalet. En Tid er Steno optaget af at undersøge *Svedkirtlerne* og deres Betydning; men han lader mærkeligt nok hele dette Spørgsmaal falde. Pengesorg og indre Uro synes at være Grunden dertil. Han taler selv om „den Guldets Gunst, der er nægtet mig, og som hidtil har gjort, at jeg kun har ydet saa lidt af det, som jeg hver Dag ser kunde udrettes“. Stenos aandelige Uro skyldtes sikkert hans fortrolige Omgang med den store Filosof *Baruch Spinoza*, som dengang boede tæt uden for Leyden, og maaske tillige hans delvis kritiske Forhold til den cartesianske Filosofi, der for ham var ude af Stand til at løse de store Grundspørgsmaal om Livet og Døden.

IV. Ved sin Moders Sygdom og sin Stiffaders Død 1664 kaldtes Steno tilbage til København efter et fireaarigt Ophold i Holland. En Professorpost blev stillet Steno i Udsigt, og for at vise sig værdig til denne foreviste han sine Opdagelser for en indbudt Kreds. „Vi var Vidne til saa mange lagttagelser“, skriver Bartholin, „som aldrig har været gjort af andre. Vi lykønskede os til en Discipel, der alt overgaar sine Lærere“.

Under sit Ophold i Holland havde Steno opdaget, at *Hjertet* var en Muskel, og i sin Bog om „lagttagelser over Muskler og Kirtler“, udgivet i København, kuldcastede han fuldstændig den hidtil gældende Opfattelse af Menneskets Fysiologi. Galenos havde lært, at Blodet (blandet med den fra Tarmen kommende Næringsvæske) udgik fra Leveren. Fra denne sivede det langsomt ud i Vævene og blev dér opsugt. Men en Række anatomiske Nyopdagelser havde nu godtgjort, at Leveren trods sin mægtige Blodfylde (ca.  $\frac{1}{4}$  af alt Blod), hverken var bloddannende eller udsendte Næringsvædske. Th. Bartholin havde udsendt en formelig Gravtale over Leveren („i denne Grav gemmes den, der selv har stedt mange til Graven“). Derefter havde Fysiologerne ophøjet Hjertet til at være „Legemets Sol“, d. v. s. Bloddanner, Sæde for Legemsvarmen, Livsaanderne,



ja endog selve Sjælen. Mange af vor Tids Talemaader stammer fra denne Opfattelse (jvf. et varmt Hjerte, et stort Hjerte). Alt dette nedbrød Steno, da han i Leyden til de Lærdes Forbavselse viste dem Hjertets Muskelfibre i deres forviklede Slyngninger og derved paaviste, at Hjertet ikke var andet end en — Muskel. Og det var denne Muskel, der ved sine rytmiske Sammentrækninger forarsagede det underfulde Blodkredsløb.

Th. Bartholin frygtede for, at Steno ved sine epokegørende Opdagelser ganske vilde stille ham selv i Skygge. Han lod sig forstaa med, at Stenos Opdagelse af Hjertet som en Muskel næppe var til at stole paa, og at Steno i det hele led af Kritiksyrge. Nogle Aar i Forvejen havde Bartholin med Behændighed maget det saaledes, at hans dygtige Assistent og Medarbejder *Lyser* ikke fik noget Professorat. Nu fik han det saaledes drejet omkring, at hans Søstersøn *Mathias Jacobsen* fik det Steno tiltænkte Professorat. Denne aabenbare Uretfærdighed og dybe Krænkelser ramte Steno meget haardt. For faa Maaneder siden var han kommen hjem til sit Fædreland med lyse Fremtidshaab. Nu forlod han det, næsten frændelig og venneløs, da ogsaa hans Moder var død, med kun 300 Rdl. i Lommen og rejste over Amsterdam til Paris. I sine sørgmodige Tanker vender Steno sig mod Gud: „Dig er det lettere at føre mig derhen, hvor du vil, end det er for mig at komme tilbage fra de Steder, hvorthen min Attraa drager mig.“

V. Steno kom til Paris omtrent blottet for Midler til sit Underhold. Men den franske Mæcen *Thevenot* gav ham Ophold, dels paa en stille Landgaard, dels i Paris, hvor Thevenots Hus var Samlingssted for en Kreds af fremragende Naturforskere. Blandt disse var Stenos Ven fra Leyden, den store Zoolog og Biolog *J. Swammerdam*. For denne Kreds holdt Steno den af Samtiden højt beundrede Forelæsning over *Hjernens Anatomi*, ledsaget af Demonstrationer. Efter Stenos Død blev hans Manuskript fundet i Paris og udgivet af en Bogtrykker. En Doktorgrad, som Steno erhvervede i Frankrig, brød han sig lidet om. Dertil var han en altfor betydelig Mand og altfor blottet for Forfængelighed. Hans Respekt for „Doctores“ var næppe større end Holbergs.

Fra Frankrig drog Steno ad Søvejen til Italien, hvor han vilde besøge de store Byer. Over Livorno kom han i Begyndelsen af Juni Maaned 1665 til *Firenze*. Han fængsledes ikke blot af denne pragtfulde By med dens rige Kunstskatte, men ogsaa af det herlige italienske Foraars, der havde udfoldet sig i den frugtbare Slette og paa Højder og Bjerge uden om den. Som en anden fremmed lejede han sig et Værelse og agtede om kort Tid at drage videre. Men Firenze

blev hans fremtidige Hjem, og hans Tilværelse uden for denne By blev kun Rejser og Udlændighed.

Stenos Ry var ilet forud for ham, og Storhertug *Ferdinand II.* af Huset Medici, støttede med stor Gavmildhed Naturforskningen og modtog derfor Steno med aabne Arme. Han fik Titel af Medicus regius og blev, for at faa et Levebrød, som Anatom knyttet til et af Hospitalerne. Blandt florentinske Lærde og højtannede Hofmænd fandt Steno sine kæreste Venner. 1667 udsendte han en Afhandling om *Musklerne og deres Bevægelsesmekanik*. Dette var atter noget helt nyt; hans Behandling af Æmnet havde et næsten matematisk Præg, hvorfor han af Kritici halvvejs spottende blev kaldt „Dr. geometricus“. Da Nerve- og Blodfysiologien paa den Tid var yderst mangelfuldt oplyste, havde Steno ikke været i Stand til at finde Aarsagerne til Musklernes Sammentrækning (lige saa lidt som han uden Mikroskopets Hjælp havde formaet at opfatte Hjernens finere Bygning og Funktioner); men han havde dog foretaget vigtige Eksperimenter (f. Eks. Underbinding af Aarer), der fik Betydning for hans Efterfølgere. Afhandlingen udmærker sig ved den Overlegenhed, hvormed Steno klarlægger Anatomiens og Fysiologiens daværende Standpunkt og deres Fremtidsopgaver. Og med Indignation dømmer han Samtidens yderst mangelfulde Lægekunst. Afhandlingen er tilegnet Storhertugen: „Da jeg intet andet Middel har til at vise min Taknemmelighed“ „skriver han, „vil jeg efterligne Planterne, hvis Frugter med veltalende Tavshed priser den milde Luft og den frugtbare Jordbund“. Hvor langt finere virker ikke disse Stenos Ord end den Svulstighed, der kendetegner samtidige Forfatteres Fyrstehyldest i deres Bøger!

VI. I Firenze kom Steno ind paa et helt nyt Forskningsfelt, der siden skulde gøre ham mindst lige saa berømt som hans mange anatomisk-fysiologiske Arbejder (af hvilke dette Foredrag kun har kunnet fremdrage enkelte). Steno blev nemlig Grundlæggeren af en hel ny Videnskab, *Geologien*, der beskæftiger sig med Jordens Udviklingshistorie.

Ved at anatomere Hovedet af en stor Haj blev Steno klar over, at de saakaldte „Fugletunger“ eller Glossopetræ fra Malta o. a. Steder ifølge deres Form og Struktur maatte være Tænder af Hajer fra tidligere Tider. Om det, vi nu kalder Forsteninger, mente man paa Stenos Tid, at de enten var rene Naturspil eller udformet ved en ejendommelig plastisk Kraft i Jordlagene. Andre mente, at de var Djævelens Forsøg paa at agere Skaber eller maaske Guds egne kasserede Skabelsesforsøg. Som den geniale Naturforsker, han var, forstod Steno straks Rækkevidden af sin Opdagelse. Spørgsmaalet

var nu blot, hvorledes Rester af Havdyr kunde findes langt borte fra Havet, ja endogsaa paa Toppen af Bjærgene. I Stedet for, som Skik dengang var, at spekulere sig til det hele, gik Steno, som han plejede, Undersøgelsernes sikre, men tit møjsommelige Vej. Han foretog en Mængde Rejser i Toscana, lod foretage Gravninger, indsamle Forstener og Krystaller, gennemgik Naturaliekabinetterne og sammenlignede Forstenerne med de i Nutiden levende Dyr og Planter. Om Resultaterne af disse Forskninger udsendte Steno 1669 et foreløbigt Værk: *Faste Legemer i andre faste Legemer*.

„Man forbavses uvilkaarligt“, skriver en af vore danske Geologer (V. Hintze), „naar man ved Læsningen af dette foreløbige Arbejde ser, hvad Steno i de faa Aar har formaaet at udrette paa et Omraade, hvor han overalt maatte bygge op fra bar Bund“. Et Referat af denne forholdsvis lille Bog kan vanskeligt gives i Korthed; thi det vilde være det samme som at gennemgaa Halvdelen af den moderne Geologis Problemer. Kun saa meget skal her antydes: Steno mente, at alle Jordskorpens Lag var opstaaet ved Bundfældning, nogle af dem i et ældre Hav, som dækkede hele Jorden. Disse Lag er uden Forstener, fordi Dyr og Planter da ikke var skabte. Derimod er Lag, som indeholder Forstener, af yngre Oprindelse. Hvor et Lag hører op, har Havet haft sine Kyster. Oprindelig var Lagene afsat i vandret Stilling. Naar vi ofte finder dem i skraa Stilling, er de bragt ud af deres Leje ved Indstyrtning, der skyldes Vandets Underminering. Bjærgene saa vel som de enkelte Lag er altsaa af forskellig Alder; i Toscana skelner Steno mellem 6 store Tidsrum, idet han er paavirket af Bibelens Skabelsesberetning („Skabelsen i de 6 Dage“). Malmaarer og Krystaller er senere Udfyldninger af Sprækker og stammer altsaa ikke fra Verdens Skabelse.

VII. Den aandelige Uro, der i Holland havde grebet Steno, fik forøget Næring under det efterfølgende Ophold i Hjemmet (Modrens Død og Skuffelsen med Professoratet), og i Firenze søgte han Fred inden for den katolske Kirke. Den 8. Decbr. 1667 skiftede han Trosbekendelse ved en højtidelig Erklæring. Samme Dag modtog Steno et Brev, med Frederik III.s Underskrift, der kaldte ham til Danmark. Men nu var det jo et Spørgsmaal, om Steno som Katolik kunde faa Universitetsansættelse. Dette maatte først forhandles og afgøres. Ventetidens to Aar benyttede Steno til geologiske Forskninger og til at skrive Bogen om Faste Legemer. Under Stenos noget langvarige Hjemrejse indtraf to for ham vigtige Begivenheder: Fredesik III.s Død 1670, hvorved Ansættelsen ved Universitetet atter blev usikker, og Ferdinand II.s farefulde Sygdom. Da Steno fik Budskab om denne, ilede han straks til Italien; men den ædle Fyrste

døde, inden Steno naaede Firenze. Cosimo III. viste Steno samme Naade, som Faderen havde gjort, og opfordrede ham til at skrive et større Værk om Geologien. Steno ordnede Mineraliesamlingen i Palazzo Pitti og genoptog sine geologiske Rejser; men nogen ny Bog fik han ikke skrevet. Stenos tiltagende Reliøsitet synes at have svækket hans ellers saa stærke Drift til Naturstudium. Atter blev han hjemkaldt til Danmark. Denne Gang ved en Skrivelse af 13. Febr. 1672, navnlig paa Foranledning af Griffenfeld og Ole Borch, der i Vor Frue Skole havde været Stenos Lærer og siden hans Studiefælle i Leyden. Steno fulgte Kaldelsen, skønt mange forsøgte at overtale ham til at blive i Firenze. Stenos Biografer har undret sig over, at Steno ikke paa Forhaand var klar over, at han ikke kunde finde sig tilrette i de snævre Forhold i København. Opholdet i Danmark varede da ogsaa kun et Par Aar (1672—74). Forklaringen af Stenos Komme til København ligger maaske dog ligefor. Han har haft denne paa eengang mærkelige og dog saa naturlige Følelse, der drager os derhen, hvor vore Landsmænd bor, til den Plet, hvor vi har henlevet Barndom og Ungdom. Da Danmark paa Grund af Krigen var i Nød, vovede Student Niels Steensen sit Liv til dets Forsvar. Nu kaldte Danmark paa den lærde Nicolaus Steno, for at han skulde vise Vej for den studerende Ungdom. Og Steno adlød Kaldelsen, fordi den gav Gensvar i hans Sind.

VIII. I København fik Steno sit Hjem i Fædrehuset i Klareboerne, hos sin gifte Søster Anna, hans lille Søster fra Barneaarene. Domus anatomicus blev genaabnet, og Steno udførte en Mængde anatomiske Forevisninger, mest paa Dyr, af og til ogsaa paa Mennesker. Paa en Soldat, der var bleven hængt for Tyveri, gennemgik Steno i 8 Dage hele Legemets indre Bygning, alle Organer og deres Funktioner. Blandt de anatomerede Dyr var flere Foræringer, saaledes to Rensdyr fra Griffenfeld, en Marekat fra David Orgelmester ved Frue Kirke, en Maar fra Borgmester Peder Resen. Til Anatomering af en Kvinde lod Thomas Bartholin Honoratiores indbyde og holdt selv med megen Bombast den indledende Tale og lovpriste i denne Steno som „Aarhundredets største Demokritos“. Stenos Tale var unægtelig rigere paa Indhold og baaren af ædel Begejstring for det anatomiske Hverv. Med Sokrates siger han, med særligt Henblik paa Menneskelegemet: „Gode og skønne er de Ting, jeg forstaar; gode er vistnok ogsaa de Ting, jeg ikke forstaar“. Men i en Del af Borgerskabet var der stadig Uvilje mod Anatomeringen, navnlig af Menneskelig. Der blev talt meget om en Borger, der var falden i Sygdom over et Spøgelse, som paastodes at være den anatomerede Soldat. Steno var heller ikke fornøjet med de lægestude-

rende, og til hans absolut ukære Pligter hørte det at undervise og eksaminere Jordemødre. Den religiøse Intolerance gav sig stadig kraftige Udtryk, skønt Steno tro mod sin Forpligtelse øvede sin Religion i Stilhed. Navnlige blev Steno plumt angrebet af Rektor *Johan Brunsmann* paa Herlufsholm, der var Forfatter til den uhyrlige Heksehistorie „*Kiøge Huuskaars*“. Breve fra Venner i Firenze og et længere Besøg af hans kære Ven, den italienske Diplomat *Lorenzo Magalotti*, modnede hos Steno Bestemmelsen om atter at drage til Firenze. I et Brev til Griffenfeld bad Steno om Orlov og Rejsepas, og ved Juletid 1674 gensaa han atter den kære By ved Arnofloden.

IX. Efter Storhertug Cosimos Ønske paatog Steno sig Arveprins Ferdinands Opdragelse ; men Aaret efter lod Steno sig præstevie og tog dermed Afsked med Videnskaben. Den store religiøse Strøm havde grebet ham og førte ham nu bort med sig. 1677 blev han udnævnt til Biskop ved Hoffet i Hannover og apostolisk Vikar for Nordtyskland. Den berømte Filosof *Leibnitz*, der ogsaa opholdt sig ved det hannoveranske Hof og var en stor Beundrer af Steno som Videnskabsmand og Aand, beretter, at Steno var Hoffets egentlige Midtpunkt. Ved Hertugens Død 1680 maatte Steno forlade Hannover. Under tarvelige og fattige Kaar virkede han derefter i Münster og Hamburg. Sit sidste Leveaar var han Præst i Schwerin, hvor han døde 1686 i en Alder af kun 48 Aar.

I sine sidste Aar kom Steno stedse længere bort fra al jordisk Velfærd og Lykke. Han levede som Asket og paadrog sig en dræbende Sygdom ved Nattevaagen hos en døende Præst.

Efter Storhertug Cosimos Ønske førtes Steno til Firenze for at stedes til Hvile i San Lorenzokirken, der var Medicæernes Gravsted. I den berømte Portrætsamling i Palazzo Uffizzi findes et Brystbillede af Steno, malet med Mesterhaand af en ukendt Kunstner. Kinderne har den ungdommelige Runding, en rig Haarfyldte indrammer det smukke, fintformede Ansigt, som helt beherskes af de sjælfulde Øjne. „Dette Blik ser Ting, der er usynlige for andre“. Et andet Stenobillede findes i den katolske Præstebolig i Schwerin (Kopi deraf i Kirurgisk Akademi i Kbh.). Det er fra Stenos sidste Leveaar. Skønt malet af en langt ringere Kunstner end Uffizibilledet, genkender vi dog det samme sjælfulde Blik ; men Haarfylden er borte og Kinderne magre. Trækkene er udtærede og lidende. „Men“, skriver Lægehistorikeren *Jul. Petersen*, „det dybe, tankefulde, gennemtrængende Blik kan aldrig glemmes, naar man eengang har set Billedet“.

X. *Stenos Eftermæle*. Th. Bartholin, Ole Worm o. a. dyrkede Naturvidenskaben, men kun for Lægekunstens Skyld. Steno studerede derimod Naturen for dens egen Skyld; han var den ægte Naturforsker. I sine Skrifter gentog han næsten aldrig, hvad andre havde sagt eller opdaget, og hvad han meddelte, var i den Grad vel arbejdet, at Eftertiden intet har haft at ændre, med mindre der er kommen nye Undersøgelsesmetoder eller nye Synspunkter. Længe efter at hans legemlige Røst er forstummet, taler derfor hans lyse Aand gennem hans Skrifter.

Som *Anatom og Fysiolog* blev Steno en mægtig Floddanner, hvis Tanker strømmede frugtbarørende gennem 150 Aar; men som *Geolog* blev han upaaagtet; Tiden var ikke moden til at følge ham. Omkring 1750 var han fuldstændig glemt. Men i Aaret 1831 blev hans Afhandling om Geologien opdaget og delvis oversat paa Fransk af *Elie de Beaumont*. Fra dette Tidspunkt har Stenos Værk om Geologien vundet stedse mere i Anerkendelse. *J. Wichfeld*, der biograferede ham i Historisk Tidsskrift 1865 paa Grundlag af et Par italienske Bøger, skriver dog med Rette, at Stenos „Navn nu kun er kendt af de færreste af hans Landsmænd“. 1871 skrev Kemikeren *Emil Chr. Hansen* varmt og smukt om ham i Historisk Archiv. I 1884 udkom to større Stenobiografier, den ene af Tyskeren *Wilhelm Plenkers*, den anden af Historikeren *A. D. Jørgensen*. Som Anatom har *Jul. Petersen* skildret ham udførligt (i „Bartholinerne og Kredsen om dem“); men dygtigst og mest overlegen er Stenos Arbejder karakteriseret og bedømt af *Gosch* i „Udsigt over Danmarks zoologiske Litteratur“ (1872). Efter 1900 er Stenos Skrifter bleven udgivet af Lægen *Vilhelm Maar* og Professor *Aug. Krogh*, dels paa Dansk og dels paa Latin (med Indledning og Noter paa Engelsk).

Paa Geologkongressen i Bologna 1881 blev Stenos grundlæggende Betydning for Geologien paavist, og Mødets Deltagere lagde en Laurbærkrans paa hans Grav i Firenze; men derved opdagedes det, at Indskriften paa denne kun nævner Stenos Fortjenester af den katolske Kirke, men forbigaar hans Ydelser som Naturforsker. Geologerne satte derfor en Indsamling i Gang, og for Midlerne rejstes der 1884 et nyt Minde for Steno. Paa dette findes et Bronzere relief af Steno, udført efter et Maleri, der 1888 blev købt af Frederiksborgmuseet.

XI. *Stenos Betydning for Danmark* blev i høj Grad forringet, fordi hans Hovedvirksomhed faldt i Udlandet. Det forundtes ham ikke som Harvey i England eller senere Linné i Sverige at sidde i Hjemlandet som en Videnskabens Konge, omgivet af talrige Elever,

der kunde bære hans Tanker videre frem og selv blive store ved eget Arbejde paa de af Mesteren foreskrevne Baner. Steno skabte ikke som Tycho Brahe et Uranieborg, der blev et Slags Universitet og et Hof for Videnskabsmænd. Men alligevel skylder Danmark ham uendelig meget. Overalt i Udlandet knyttede han Danmarks Navn til sit eget. I Frankrig kaldtes han slet og ret: „den lærde Danske“, i Italien „Niccolo Stenone di Danimarca“. Endnu i 1884 kalder Plenkens sin Stenobiografi: „Der Däne Niels Steensen“. Desuden gjorde han os dette, at Danmark ikke mere laa som en fjern Strand, der modtog Dønninger langt udefra og kun var modtagende i Videnskabens Verden. Ved Steno og hans Arbejde blev Danmark ogsaa ydende, det fik Ry som et Udgangspunkt for Naturforskningen.

Stenos banebrydende Arbejder fremkom i det korte Aaremaal fra 1661—69, fra hans 23.—31. Aar, netop i de Aar, der for de fleste er en Læretid og en Modningstid; men Steno var allerede i sit første Skrift den fuldtudviklede Videnskabsmand, og hans Arbejder har for alle Tider givet ham Geniets fyrstelige Rang i Naturvidenskabens Rige. Misforstaas maa dette dog ikke: undertiden fejlede ogsaa han, og noget af hans senere Tidens Forskning forældet; men selv hvor han fejlede, var hans Opfattelse udmærket begrundet, og langt det meste af, hvad han ydede, staar endnu og vil altid blive staaende.

I Stenos Værker er hans Aand bevaret. Bag hans jævne, ærlige Ord om Tingene og Fænomenerne træffer vi en Fylde af dybe Tanker og desuden en saa varm Begejstring, at den formaar at opildne andre til Naturstudiet.

For alt dette vil Danmark — og ikke mindst dansk studerende Ungdom — vide Niels Steensen en evig *Tak*.



# Afgangsprøverne 1923.

I Overensstemmelse med det af Undervisningsinspektøren meddelte Skema afholdtes Skolens Eksamen i 1923 paa de dertil bestemte Dage. Opgaverne til de skriftlige Prøver var følgende :

## 1. Studentereksamen i Maj—Juni 1923.

### a) Fælles for begge Linier.

*Dansk Stil.*

Virkelighedsskildring i den danske Litteratur i 1820erne.

Eller :

Frihandel og Beskyttelse.

Eller :

Vore Næringsstoffer og deres forskelligartede Betydning for vort Legeme.

### b) Særlig for den nysproglige Linie.

#### 1. *Engelsk (Hovedfag).*

Oversættelse.

*Hr. Blake.*

Hr. Blake ansaas i Almindelighed for en temmelig rig Mand ; men alle vidste, at han havde den Vane at undgaa at betale sine Regninger, saa længe han paa nogen mulig Maade kunde. Hans Kreditorer maatte derfor benytte alle Slags Kneb for at faa ham til at betale, hvad han skyldte dem.

Da Hr. Blake en Dag Klokken halv to sad og spiste Frokost i sin Klub, blev han meget forbavset ved at se sin Skrædder træde ind. Hr. Blake var ganske sikker paa, at Skrædderen ikke var Medlem af Klubben, og at det kun var paa Grund af Tjenernes Skødesløshed, at det var lykkedes ham at komme ind. Skrædderen gik dristigt hen til Hr. Blake og *præsenterede*<sup>1)</sup> sin Regning. „Min Herre“, sagde Hr. Blake, „hvor tør De præsentere en Regning til en Mand, der spiser Frokost i sin Klub? Ved De, at jeg kunde kalde paa Opvarterne og faa dem til at smide Dem ud? Hvis De ønsker at *tale om*

<sup>1)</sup> præsentere = present.



*Forretningsager*<sup>2)</sup>), maa De vente fem Minutter udenfor, til jeg har spist min Frokost; saa kan De sende Deres Kort ind.“

Ud gik Skrædderen; ind kom en Opvarter med Skrædderens Kort. Hr. Blake læste det omhyggeligt og sagde saa roligt: „Sig til den Herre, at jeg ikke er *til Stede*.“<sup>3)</sup>

### Genfortælling.

#### *The Clergyman and the interested Churchgoer.*

One Sunday morning as the rain was pouring down, a cab drove up to a little church, and the clergyman who was to perform the service stepped out.

He was rather late, so, ordering the driver to wait until service was over, he quickly entered the church. To his great surprise it was empty. All the churchgoers had stayed away on account of the rain.

Nevertheless he made up his mind to wait a little and walked up to his place near the altar. Presently a very wet man walked slowly in and sat down in a dark corner near the entrance.

The clergyman, who was anxious to do his duty, resolved, though he had only one person for his audience, to go through part of the service for that person's benefit. So he began saying the prayers and reading the chapters out of the Old and the New Testaments.

Having read the chapters he told the man that, since he was the only person present, he would leave out the sermon.

This, however, the man asked him not to do, and the clergyman, pleased with his interest, delivered a very long and eloquent sermon.

When it was at an end, he came down to shake hands with the man and thank him warmly for his interest. He was less thankful, however, when he discovered that the interested churchgoer was the cabman, and understood that he would have to pay him extra for waiting on account of the length of the sermon.

## 2. Tysk (*Bifag*).

### Oversættelse.

#### *Kong Frederik Vilhelm og Major B.*

Den prøjsiske Konge Frederik Vilhelm den Første var overordentlig punktlig og forlangte den samme Egenskab af andre. Blandt Kongens Officerer var ingen mere punktlig end Major B., thi han lod aldrig vente et Sekund paa sig. En Dag havde Kongen befalet ham at komme op paa Slottet Klokken 12. Da Majoren paa Vejen til Kongens Værelse saa, at et Ur, han kom forbi, allerede viste tolv, slog han i sin Vrede over at være kommet et halvt Minut for sent.

<sup>2)</sup> talk business. — <sup>3)</sup> in. Talord skrives med Bogstaver.

Glasset paa Uret itu med sin Stok. Kongen mindede ham naturligvis straks om, at han var kommet noget for sent, hvad Officeren søgte at undskylde saa godt som muligt. Da Major B. nogle Dage senere igen kom til Audiens, raabte Kongen den indtrædende i Møde: „Hvorfor har Han slaaet mit Ur itu?“ „Deres Majestæt,“ lød Svaret, „Uret slog først.“ Det forstaaer sig af sig selv, at Kongen, der havde megen Sans for Humor, maatte le højt over Svaret, der oven i Køben blev givet med den alvorligste Mine af Verden.

Major B., der endnu i mange Aar tjente Frederik Vilhelm og hans Søn, Frederik den Anden, som en trofast og tappør Officer, døde i en Alder af 77 Aar efter at have taget Del i Slaget ved Liegnitz.

### Genfortælling.

#### *Geistesgegenwart auf der Bühne.*

In einem Theater in einer deutschen Stadt führte man ein neues Lustspiel auf. Im letzten Aufzug soll ein Gefangener einen Brief, den ihm der Gefängniswärter überreicht, laut vorlesen. Da der Brief sehr lang war, hatte der Schauspieler ihn auf einen Bogen Papier geschrieben, so dass er den Inhalt des Briefes nicht auswendig zu lernen brauchte. Indessen hatte der Schauspieler, der den Gefängniswärter spielte, beschlossen, seinem Kollegen einen Streich zu spielen, und gab ihm deshalb statt des gewöhnlichen Bogens ein leeres Blatt.

Als der Gefangene vorzulesen beginnen sollte, stand er einige Sekunden ganz verduzt da; denn er sah, dass er ein leeres Blatt in Händen hielt. Aber er fasste sich schnell und sagte ruhig: „Herr Gefängniswärter!“

„Ja?“

„Ich schäme mich wirklich, Ihnen etwas gestehen zu müssen, was ich bis jetzt vor allen Menschen verborgen habe. Meine Eltern, die auf dem Lande wohnten, waren sehr arm und konnten mich nicht in die Schule schicken, weil ich ihnen bei ihrer Arbeit behilflich sein musste, und daher habe ich nie lesen gelernt. Vielleicht tun Sie mir den Gefallen, mir vorzulesen, was in diesem Briefe steht?“

Aber auch der Gefängniswärter verlor nicht den Kopf. Er blickte einige Augenblicke auf das Papier und sagte dann:

„Ich will Ihnen gern den Gefallen tun, aber da meine Augen sehr schwach sind, muss ich mir erst meine Brille holen.“

Gesagt, getan.

Er entfernte sich gleich, und kaum war eine Minute vergangen, als er zurückkehrte und den Bogen mitbrachte, auf den der Brief geschrieben war.

c) **Særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Linie.**

1. *Matematiske Opgaver I.*

1. Ligningerne

$$x^4 - 10x^3 + 46x^2 - 90x + 125 = 0$$

og

$$x^4 - 8x^3 + 30x^2 - 56x + 65 = 0$$

har to Rødder fælles. Find disse og løs derefter Ligningerne fuldstændigt.

2. En Linie, der bevæger sig parallel med Abscisseaksen, skærer

$$\text{Ellipsen } \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1 \text{ i Punkterne } C \text{ og } D.$$

Gennem  $C$  og Punktet  $(0,0)$  trækkes en ret Linie; gennem  $D$  og Punktet  $(a\sqrt{3}, 0)$  trækkes en anden ret Linie.

Find Ligningen for det geometriske Sted for disse Liniers Skæringspunkt og gør Rede for, hvilken Kurve den fundne Ligning fremstiller, og hvorledes den ligger i Koordinatsystemet.

3. Tegn den Kurve, hvis Ligning er

$$y = \frac{x^2 - 4}{x^2 - 1}.$$

Find de Punkter, som denne Kurve har fælles med Cirklen  $x^2 + y^2 - 3y = 4$ , og angiv den geometriske Betydning af Resultatet.

2. *Matematiske Opgaver II.*

1. I en indskrivelig Firkant  $ABCD$  er Siden  $AB = BC = 6,543$  cm, Siden  $AD = 3,456$  cm og Vinkel  $B = 80^\circ$ .

Find den manglende Side, Vinklerne og Diagonalerne.

2. I en given Kugle er indskrevet en ret cirkulær Kegle.

Bestem Keglens Toppunktsvinkel saaledes, at Keglens krumme Overflade bliver saa stor som mulig.

Vis dernæst, at Keglens Volumen samtidig bliver Maksimum.

3. At indskrive et Trapez i en given Cirkel, saaledes at Diagonalernes Skæringspunkt falder i et givet Punkt, og Diagonalen har en given Længde.

Angiv Grænserne for Diagonalens Længde, naar Cirkelens Radius er  $r$ , og Punktets Afstand fra Centrum er  $a$ .

## 2. Realeksamen i Maj—Juni 1923.

1. *Dansk Stil.*

Motorkøretøjernes Betydning i vore Dage.

2. *Regning og Matematik.*

1. 875 Yards Klæde er købt i England for 7 sh 11 d pr. Yard.

Fragten til Danmark udgør 8 pCt. af Indkøbsprisen, og forskellige andre Omkostninger ved Indkøbet beløber sig til 6 Lst. 18 sh 9 d.

Ved Ankomsten til Danmark betales Told og Transport med 477,<sup>17</sup> Kr., og Klædet sælges for 11,<sup>70</sup> Kr. pr. m.

Hvor mange pCt. udgør Fortjenesten, naar der ved Udmaalingen under Salget gaar  $1\frac{1}{2}$  pCt. af Klædet tabt?

$35 \text{ Yards} = 32 \text{ m. } 1 \text{ Lst.} = 20 \text{ sh} = 240 \text{ d} = 19,<sup>43</sup> \text{ Kr.}$

2. Af en Varemængde, der er købt for 7344 Kr., sælges  $\frac{1}{3}$  med 18 pCt.s Fortjeneste og  $\frac{1}{4}$  med 16 pCt.s Tab. Hvor mange pCt. er der tjent eller tabt paa Resten, naar der paa det hele er tjent 7 pCt.?

3. Find  $x$  og  $y$  af Ligningerne

$$\frac{x-5}{2x-9} = \frac{2-y}{2y-3},$$

$$(x-5)(y-2) = 3x-2y-11 + (x-5)^2 - (y-2)^2.$$

### 3. Mellemskoleeksamen i Maj—Juni 1923.

#### 1. Dansk Stil.

Fortæl om nogle af de Fugle, som Menneskene holder til Nytte eller Fornøjelse.

Desuden en Genfortælling.

#### 2. Regning.

1. I 1917 lavede et Teglværk

2 730 000 Mursten, der solgtes for 36 Kr. pr. 1000,  
og 182 000 Tagsten, der solgtes for 135 Kr. pr. 1000.

Hvor meget fik Teglværket for Murstenene og hvor meget for Tagstenene?

I 1918 forhøjedes Prisen paa Mursten 25 pCt. og Prisen paa Tagsten 40 pCt.

Hvor meget tog Teglværket da for 1000 Mursten og hvor meget for 1000 Tagsten?

Dette Aar solgte Teglværket Mursten for 154 350 Kr. og Tagsten for 66 150 Kr.

Hvor mange Mursten og hvor mange Tagsten solgte Teglværket?

Hvor mange pCt. af Teglværkets Indtægt i 1918 hidrørte fra Salg af Mursten og hvor mange pCt. fra Salg af Tagsten?

2. A købte 35 kg kinesisk The for 5,<sup>60</sup> Kr. pr. kg og 70 kg indisk The for 5,<sup>00</sup> Kr. pr. kg. Han blandede de to Thesorter og solgte Blandingen til B med en Fortjeneste af 25 pCt.

Hvor meget gav B for 1 kg af Blandingen?

*B* solgte 45 kg af Theen for 6,75 Kr. pr. kg og Resten for 8,36 Kr. pr. kg.

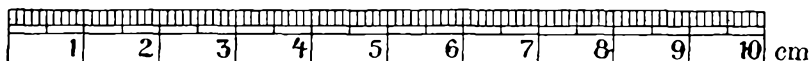
Hvor mange pCt. tjente *B*?

### 3. Matematik.

1. Konstruer et Rektangel *ABCD*, hvori Siden *AB* er 2 cm, og Diagonalen *AC* er 6 cm.

Konstruer en ligebenet Trekant, hvis Grundlinie falder sammen med Rektanglets Side *AD*, og hvis Areal er lige saa stort som Rektanglets; Trekanten og Rektanglet skal ligge paa samme Side af *AD*.

Konstruer den ligebenede Trekants omskrevne Cirkel.



2. Størrelsen  $\frac{ab-b^2}{a+b} + \frac{ab}{a-b} - \frac{b^2}{a-b}$   
trækkes sammen til een Brøk.

Beregn denne, naar *a* er den største og *b* den mindste af Rødderne i Ligningen

$$x^2 - 2x - 8 = 0.$$

I Bedømmelsen af Prøverne deltog som beskikkede Censorer :

*Ved Studentereksamen.*

I skriftlig Dansk : Hr. Rektor *O. Lund* og Hr. Lektor *Asmund*.

- mundtlig Dansk : Hr. Lektor *T. F. Nørregård*.

- skriftlig Engelsk : Hr. Rektor *G. Bruun* og Hr. Lektor *K. V. Olsen*.

- skriftlig Tysk : Hr. Rektor, Dr. phil. *Højberg Christensen* og Hr. Lektor *Dietrich Petersen*.

- mundtlig Tysk : Hr. Adjunkt *O. Møller*.

- Fransk : Hr. Lektor *Larpen*.

- Latin : Hr. Lektor *Laursen*.

- Historie : Hr. Lektor *K. V. Mørch*.

- Naturfag : Hr. Lektor *Math. Møller*.

- Fysik med Astronomi : Hr. Docent, Dr. phil. *J. P. Jacobsen*.

- Kemi : Hr. Professor *Büllmann*.

- skriftlig Matematik : Hr. Adjunkt *S. Kristensen* og Hr. Lektor *O. Larsen*.

- mundtlig Matematik : Hr. Lektor *Josefsen*.

*Ved Realeksamen.*

I skriftlig Dansk : Hr. Skoleinspektør *Bjørneboe* og Hr. Lektor *Cl. Clausen*.

- Fysik : Hr. Skoleinspektør *Hald*.

- skriftlig Regning og Matematik : Hr. Overlærer *Boberg* og Hr. Lektor *Høst*.

*Ved Mellemskoleeksamen.*

I skriftlig Dansk : Hr. Skolebestyrer *Bæk*.

- skriftlig Regning og Matematik : Hr. Rektor, Dr. phil. *S. A. Christensen*.

- mundtlig Regning og Matematik : Fru Juul Nyholm.

Følgende Elever bestod :

**Studentereksamen.***Den nysproglige Linie.*

	Søn af :	Eksamens- resultat
<i>Aarsø, J. P. A.</i>	Hr. Bogholder A.	g × 5.90
<i>Block, P. H.</i>	- Forretningsfører B.	mg ÷ 6.29
<i>Bredmose, G. V.</i>	- Kommuelærer B.	mg 6.76
<i>Christensen, S. Aa. B.</i>	- Værkfører C.	mg 7.13
<i>Christiansen, H.</i>	- Arkitekt C.	mg × 7.26
<i>Eld, C. W. B.</i>	- Skrædder E.	mg 7.10
<i>Hansen, K. M.</i>	- Børbermester H.	mg ÷ 6.65
<i>Jensen, C. E.</i>	- Husejer J.	g × 5.98
<i>Jessen, G. A.</i>	- Forretningsfører J.	ug ÷ 7.59
<i>Johannesen, K. E. I.</i>	- Maler J.	mg 6.81
<i>Larsson, S. G.</i>	- Grosserer L.	g × 5.60
<i>Lorentzen, H. G.</i>	- Revisionschef L.	mg × 7.27
<i>Mark, S. K.</i>	- Trafikmester M.	mg 7.07
<i>Nielsen, S. Aa.</i>	- Faktor N.	mg × 7.22
<i>Ringsted, S. F.</i>	- Tapetserer R.	mg × 7.45
<i>Schiang, P. C.</i>	- fhv. Bagermester S.	mg ÷ 6.02

*Den mat.-naturv. Linie.*

<i>Bøge, A. P. E.</i>	Hr. Afdelingschef B.	ug ÷ 7.59
<i>Ekstrøm, C. B. W.</i>	- Lagerarbejder E.	mg 6.80
<i>Hansen, C. S.</i>	- Kartoffelhandler H.	mg 6.78
<i>Hellner, V. F.</i>	- Arbejdsmand H.	mg ÷ 6.58

<i>Hoffmann, A.</i>	afd. Murermester H.	mg	6.83
<i>Jensen, K. G.</i>	Hr. Tømrermester J.	mg	6.96
<i>Jørgensen, J. V.</i>	- Assistent J.	mg ÷	6.21
<i>Kornerup, K. A. J.</i>	- Mejerist K.	g ×	5.38
<i>Madsen, P. H.</i>	- Vagtmester M.	mg	6.70
<i>Nordsted, C. V. G.</i>	- Mester p. Orlogsvrft. N.	g ×	5.90
<i>Olsen, H. N. P.</i>	- Skibstømrer O.	ug ÷	7.52
<i>Pedersen, E. C.</i>	- Postbudformand P.	mg ×	7.39
<i>Pedersen, C. F. G. A.</i>	- Artillerimester P.	g ×	5.68
<i>Preis, C. O.</i>	- Ingeniør P.	mg ×	7.27
<i>Richardt, P. G.</i>	- Isenkræmmer R.	g ×	5.81
<i>Sejers, S.</i>	- Grosserer S.	mg	6.93
<i>Tegner, V. P. B.</i>	- Grosserer T.	mg	6.82
<i>Wøldike, P. R.</i>	- Ingeniør W.	mg ×	7.48

### Realeksamen.

	Søn af:		Eksamens- resultat
<i>Andersen, E. C. H.</i>	Hr. Detailhandler A.	mg ÷	6.43
<i>Andersen, H. H.</i>	- Chauffør A.	ug	7.85
<i>Bentzen, J. H.</i>	afd. Guldsmed B.	mg	6.82
<i>Bredberg, S. R.</i>	Hr. Tjener B.	mg ×	7.32
<i>Ferslev, P. O. R.</i>	- Natportier F.	mg	6.96
<i>Fischer, A. I. H.</i>	afd. Tapetserer og Dek. F.	mg ÷	6.06
<i>Grøve, C. F.</i>	Hr. cand. pharm. G.	g ×	5.29
<i>Grønbech, N.</i>	- Vekselerer G.	mg ÷	6.42
<i>Hansen, E.</i>	- Telefonmontør H.	ug ÷	7.59
<i>Hansen, S. Aa. V.</i>	- Vognstyret H.	mg ×	7.44
<i>Holm, H. K. H.</i>	- Tjener H.	mg ×	7.46
<i>Jensen, T. A. V.</i>	- Maler J.	ug ÷	7.60
<i>Jensen, H. V. K.</i>	- Toldbodarbejder J.	mg ÷	6.15
<i>Jensen, K. E.</i>	- Lagerforvalter J.	mg ÷	6.56
<i>Johansen, H. C. H.</i>	afd. Inkassator J.	mg ×	7.29
<i>Larsen, E. K.</i>	Hr. Maskinmester L.	mg	6.67
<i>Larsen, G. V.</i>	- Maskinmester L.	mg ÷	6.21
<i>Madsen, C. E. B.</i>	- Murermester M.	g ×	5.63
<i>Michelsen, E. M.</i>	- Grosserer M.	mg ×	7.29
<i>Mortensen, C. S. O.</i>	- Lygtetænder M.	mg ÷	6.65
<i>Mortensen, V. H.</i>	- Postbudformand M.	mg	7.14
<i>Oxholt-Hove, O. S.</i>	- Apoteker O.-H.	g ×	5.73
<i>Petersen, S. E. K.</i>	- Lokomotivfører	mg ×	7.45
<i>Stahr, M. J. G.</i>	- Værkfører S.	mg ÷	6.25
<i>Vindsmark, S. P.</i>	- Vognstyret V.	mg ×	7.26
<i>Willumsen, K. Aa.</i>	- Overchauffør W.	ug ÷	7.74

Den Moltkeske Udmærkelsespræmie, der foruden Flid og godt Forhold under Skolegangen kræver ug eller ug÷ som Hovedkarakter ved Studentereksamen eller Realeksamen, uddeltes i H. t. ovenstaaende Resultater til 3 Studenter og 4 Realister.

---

Mellemskoleeksamen bestodes af 23 Elever.

---

### Skolens Lærere og Lærerinder.

- Fru *Andersen. A.*, Adjunkt (Lærerinde ved Skolen siden 1911), Engelsk i III. G. s., II. G. s., II. G. m., R., I. M. A.
- Hr. *Andreasen. S. J.*, Lektor (Lærer ved Skolen siden 1909), Latin i IV. M. A. og B., Matematik i III. M. A. og B., Regning i III. M. A. og B., I. M. A. Klasselærer.
- Hr. *Berg. Th. A.*, Lektor (1920), Tysk i III. G. s., II. G. s., I. G. s., IV. M. B., III. M. B., Oldtidskundskab i III. G., II. G. Klasselærer.
- Frk. *Boldt. M. Randa-* (1884), Religion i 5. F., Dansk i I. M. B., 5. F., Historie i I. M. B., Geografi i I. M. A. og B., 5. F. Klasselærerinde.
- Hr. *Brix. Fr.*, Kontorchef i Marineministeriet, R. af Dbg., Dbmd. (1873), Historie i III. G., R., III. M. B.
- Fru *Bøgh-Hansen. A.*, eks. Faglærerinde (1914), Historie i IV. M. A. og B., III. M. A., II. M. B., I. M. A., Geografi i II. M. B.
- Hr. *Bøgh-Hansen. G.*, Adjunkt (1914), Dansk i III. G., II. G., R., IV. M. A. Klasselærer. Har Tilsyn i Bygningerne.
- Frk. *Eibye. F.*, eks. Lærerinde (1902), Religion i IV. M. A. og B., III. M. A., II. M. A. og B., I. M. A., Dansk i III. M. A., II. M. A. og B., I. M. A.
- Hr. *Guldbrandsen. Fr.*, Konservator (1895), Skrivning i I. M. A. og B., 5. F., Tegning i III. M. A. og B., II. M. A. og B., I. M. A. og B., 5. F.
- Hr. *Hansen. H. C.*, Adjunkt (1919), Naturlære i III. M. A. og B., Matematik i III. G. s., II. G. m., I. G. s., Regning i R., I. M. B. Klasselærer.
- Frk. *Hansen. P.*, Adjunkt (1894), Dansk i I. G., Latin i III. G. s., II. G. s., I. G. s., Oldtidskundskab i I. G.
- Hr. *Holm. Erik*, Lektor (1896), Naturlære i III. G. m., II. G. m., I. G. m., R., IV. M. A. og B., II. M. A.
- Hr. *Iversen. I.*, Lektor (1881), Naturlære i I. M. A. og B., Matematik i III. G. m., II. G. s., I. G. m., II. M. A., Regning i II. M. A. Klasselærer.
- Hr. *Jacobsen. P.*, Inspektør ved Skolen (1885), Tysk i R., IV. M. A., III. M. A., II. M. A. og B., Historie i II. M. A.



- Hr. *Jensen, G.*, cand. phil. (1914), Dansk i IV. M. B., III. M. B., Engelsk i II. M. B., I. M. B., Fransk i R., Historie i 5. F., Naturhistorie i 5. F., Regning i 5. F. Klasselærer.
- Hr. *Krogsgaard, A. M. R.*, Adjunkt (1920), Geografi i R., IV. M. A. og B., III. M. A. og B., II. M. A., Naturhistorie i I. M. A. og B., Naturfag i III. G. m., II. G. s., II. G. m., I. G. s., I. G. m. Klasselærer.
- Hr. *Lund, H.*, Lektor (1894), Fransk i III. G., II. G., I. G. Klasse- lærer.
- Hr. *Michelsen, C. V. A.*, Adjunkt (1909), Religion i I. G., R., III. M. B., I. M. B., Naturhistorie i R., IV. M. A. og B., III. M. A. og B., II. M. A. og B., Naturfag i III. G. s. Bibliotekar ved Efter- slægtselskabets Bogsamling.
- Frk. *Munk, A.* (1915), Sang i I. M. A. og B., 5. F.
- Frk. *Paul-Petersen, M.*, eks. Gymnastiklærerinde (1910), Gymna- stik i II. M. A. og B., I. M. A. og B., 5. F.
- Hr. *Quistgaard, A.*, Sognepræst (1914), Religion i III. G., II. G.
- Hr. *Rasmussen, Kr.*, eks. Lærer, Løjtnant (1919), Matematik og Regning i IV. M. A., II. M. B., Skrivning i III. M. B., II. M. A., Gymnastik i III. G. s., II. G. s., I. G. s., IV. M. A., III. M. A. Klasselærer. Har Tilsyn paa Legepladsen.
- Hr. *Simonsen, Ch.*, eks. Lærer (1919), Naturlære i II. M. B., Matematik og Regning i IV. M. B., Skrivning i III. M. A., II. M. B., Gymnastik i III. G. m., II. G. m., I. G. m., R., IV. M. B., III. M. B. Klasselærer.
- Hr. *Ulmer, Aa.*, Kantor (1922), Sang i III. G., II. G., I. G., III. M. A. og B., II. M. A. og B.
- Frk. *Wøldike, G.*, Adjunkt (1900), Engelsk i III. G. m., I. G. s., I. G. m., IV. M. A. og B., III. M. A. og B., II. M. A.
- Rektor (1908), Historie i II. G., I. G.

---

Skolens Læge er Hr. Læge *A. Friedländer*.

---

Med indeværende Skoleaars Udgang nedlægges den sidste Klasse af Forberedelsesskolen. Som en Følge heraf forlægges Frk. Boldts Arbejde væsentligt og Frk. Paul-Petersens helt til andre Skoler. Frk. Boldt modtog ved sin nylig afholdte 40 Aars Fest her ved Skolen fra alle Sider varm Tak for godt og samvittighedsfuldt Ar- bejde gennem de mange Aar. Denne Tak gentager Skolen her, idet den samtidig udtaler sin Glæde over, at Frk. Boldt dog gennem nogle Timer vedblivende vil være knyttet til sin gamle Skole. Og- saa til Frk. Paul-Petersen bringer Skolen en varm og oprigtig Tak for dygtigt Arbejde gennem 14 Aar.

---

## Aarets Arbejde.

### 5te Forberedelsesklasse.

*Religion.* Efter Brodthagen og Jørgensen: Det nye Testamente. Nogle Salmer.

*Dansk.* Sloman: Læsebog for danske Børn III er læst, forklaret og genfortalt. Smith og Lange: Skriftlig Dansk III gennemgaaet. Sproglære: Ordklasserne læst og Sætningslæren indøvet. Flere Digte lært udenad. Stil: Gengivelse, Diktat, dels med, dels uden Forberedelse.

*Historie.* Efter Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie læst fra Kristian I til Nutiden.

*Geografi.* Efter C. C. Christensens Lille Geografi gennemgaaet Asien, Afrika, Amerika og Australien. Stadig tilbagevendende Gennemgang af Danmark, Norge, Sverrig og Finland samt Oversigt over Europa. Kortøvelser.

*Naturhistorie.* Med Støtte i Balslevs Dyrenes Naturhistorie gennemgaaet Pattedyr og Fugle. Botanik: Vore vigtigste Nytteplanter og de almindeligste danske Blomstertyper.

*Regning.* H. Wilster: Regnebog for Barneskolen V. Tabeløvelser. Nogen Hjemmeregning.

*Skrivning.* Overintendant Jørgensens Skrivebøger.

*Tegning.* Efter de af Tegneinspektøren anbefalede Modeller. Vandfarver er benyttet.

### I. Mellemskoleklasse A. og B.

*Religion.* Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen er benyttet til Repetition af Det gamle Testamente. Endvidere er Bogen benyttet sammen med Det nye Testamente til at læse Afsnittet fra Jesu Fødsel til Jesu Lignelser. Nogle Salmer.

*Dansk.* Efter Agerskov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemskolen er ca. 150 Sider læst, forklaret og genfortalt. Analyse er indøvet. Grammatik efter Bæk: 50 Paragraffer. Enkelte Digte lært udenad. Stil hver Uge, skiftevis Diktat og Genfortælling. I A-Klassen er desuden anvendt Smith og Lange: Skriftlig Dansk IV. I B-Klassen er H. C. Andersen: Mit Livs Eventyr og I. Simesen: Folkeeventyr læst højt for Eleverne.

*Engelsk.* Bredsdorff : Engelsk Begynderbog. Bredsdorff : Engelsk Lærebog II, S. 5—25. Nogle Eventyr efter Cinderella and five other Fairy-Tales. Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik.

*Historie.* L. Schmidt : Lærebog i Historie for Mellemskolen I : Fra de ældste Tider til Norden i den hedenske Tid.

*Geografi.* C. C. Christensen : Geografi for Mellemskolen I : Forfra til Donaulandene.

*Naturhistorie.* Balslev og Andersen : Zoologi for Mellemskolen I : Pattedyr og Fugle (Klatrefugle). Balslev og Simonsen : Botanik for Mellemskolen I.

*Naturlære.* Sundorph : Lærebog i Fysik for Mellemskolen I, S. 1—53.

*Regning.* Friis-Petersen og Jessen : Mellemskolens ny Regnebog I : A.-Klassen : 1.—125. Time, B.-Klassen : Hele Bogen. Nogle skriftlige Hjemmeopgaver.

*Skrivning.* Overintendant Jørgensens Skrivebøger. Efter Forskrift : Øvelsesbøger.

*Tegning.* Efter fritstaaende Brugsgenstande og efter de af Tegneinspektøren anbefalede Modeller. Vandfarver er benyttet.

## II. Mellemskoleklasse A. og B.

*Religion.* Efter Det nye Testamente og Kappel Bøger : Børnets Bog til Religionstimen er lært : Fra Jesu Lignelser til Ved Pinsetid. Flere Salmer er lært.

*Dansk.* Agerskov og Rørdams Læsebog for Mellemskolen er benyttet fra S. 150—ud til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. Grammatik efter Bæks 50 Paragraffer. Hver Uge Stil, skiftevis Diktat og Genfortælling. Desuden er læst : H. C. Andersen : Rejse-skildringer og Chr. Winther : Udvalgte fortællende Digte.

*Engelsk.* Jespersen og Sarauw : Lærebog i Engelsk for Mellemskolens lavere Klasser, S. 78 og Bogen ud (med enkelte Udeladelser). Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik, Stedord. Fr. Nancke : Engelske Stiløvelser, Stk. 1—9. The School and Scholar Series : Fairy Tales from India.

*Tysk.* Ingerslev og Vibæk : Tysk for de yngste Begyndere, S. 1—114. De danske Stykker i Gloser og Øvelser er ikke medtaget.

*Historie.* L. Schmidt : Lærebog i Historie for Mellemskolen I : Fra Norden i den hedenske Tid og Bogen ud.

*Geografi.* C. C. Christensen : Geografi for Mellemskolen I : A.-Klassen : Alperne og Bogen ud, B.-Klassen : Middelhavet og Sydeuropa. Efter sammes II har begge Klasser læst Asien.

*Naturhistorie.* Balslev og Andersens Zoologi for Mellemskolen I : Fra Hønsfugle og Bogen ud. Balslev og Simonsen : Botanik for

Mellemskolen II. Plantebestemmelse efter Rasmussen og Simonsen: Lille Flora.

*Naturlære.* Sundorphs Fysik for Mellemskolen I: Magnetisme og Elektricitet.

*Matematik og Regning.* Jul. Petersens Plangeometri for Mellemskolen ved C. Hansen, §§ 1—75. Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog II. Øvelser i Tabel. Nogle skriftlige Hjemmearbejder baade i Regning og Geometri.

*Skrivning.* Efter Forskrift paa den store Tavle, af og til Afskrift efter Bog.

*Tegning.* Efter fritstaaende Brugsgenstande og efter de af Tegneinspektøren anbefalede Modeller. Vandfarver er benyttet.

### III. Mellemskoleklasse A. og B.

*Religion.* Efter Det nye Testamente og Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen er læst: Apostlenes Gerninger og Kirkens Historie i store Træk. Nogle Salmer.

*Dansk med Svensk.* Langes Læsestykker for III. Mellemskoleklasse er benyttet til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. Grammatik efter Bæks 50 Paragraffer. Desuden er læst Hertz: Svend Dyrings Hus og Goldschmidt: Avrohmche Nattergal. Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker, ca. 30 Sider. Stil hver 14. Dag.

*Engelsk.* Bredsdorff: Engelsk Læsebog III. Stead's Historical Series: Six Famous Stories of English History (Ekstemporal). Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik til Verber. En Oversættelsesstil ca. 2 Gange maanedlig.

*Tysk.* Ingerslev og Vibæk: Tysk for de yngste Begyndere, S. 114—169 (A.-Klassen med enkelte Forbigaaelser). Samme: Tysk for Melletrinnet: A.-Klassen, S. 1—64 (med enkelte Forbigaaelser), B.-Klassen, S. 1—58, Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemskolen. — A.-Klassen: Mundtlig og i Regelen en Gang ugentlig hjemme en skriftlig Stil efter J. Kaper: Tyske Stiløvelser for Forberedelses- og Folkeskoler og for Mellemskolen.

*Historie.* L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II: Fra Reformationen til Norden i Revolutions- og Napoleonstiden.

*Geografi.* C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen II: Afrika, Australien, Amerika og Verdenshavene.

*Naturhistorie.* Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen II: Forfra til Mennesket. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen III. Plantebestemmelse efter Rasmussen og Simonsen: Lille Flora.

*Naturlære.* Sundorph: Kemi for Mellemskolen.

*Matematik og Regning.* Jul. Petersens Lærebog i Plangeometri

for Mellemskolen ved C. Hansen, §§ 1—95. Sammes Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemskolen, §§ 4—57. Alb. Svendsens Regnebog for Mellemskolen II, Kap. I—VII. I Regelen et Sæt skriftlige Hjemmeopgaver ugentlig i Regning og Geometri efter Alb. Svendsens og Jul. Petersens Bøger.

*Skrivning.* Haandskriftøvelser efter Forskrift paa den store Tavle samt Afskrivning efter Bog.

*Tegning.* Efter fritstaaende Brugsgenstande og efter de af Tegneinspektøren anbefalede Modeller. Nogle Flintevaaben fra Stenalderen, fra Skolens Samling, er tegnet og malet med Vandfarve.

#### IV. Mellemskoleklasse A. og B.

*Religion.* Efter Det nye Testamente er læst Jakobs Brev, Peters 2 Breve, Johannes 3 Breve og Judas Brev. Daaben og Nadveren er gennemgaaet.

*Dansk med Svensk.* Lange: Danske Læsestykker for IV. Mellemskoleklasse er benyttet til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. Grammatik efter Bæk: 50 Paragraffer. Endvidere er læst: Blicher: Røverstuen og Hertz: Sparekassen. Stil hver 14. Dag. Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker: A.-Klassen: S. 39—49, 56—67, 78—82, 128—132, B.-Klassen: S. 20—25, 39—43, 50—54, 93—97, 99—101, 109—120, 128—132.

*Til Eksamen opgives:* Langes Læsestykker, S. 7—18, 21—31, 40—74, 100—103, 105—107, 140—155, 165—178. Blicher: Røverstuen og Hertz: Sparekassen. Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker: A.-Klassen: S. 39—49, 56—65, 128—132, B.-Klassen: S. 20—25, 39—43, 52—54, 99—101, 109—120.

*Engelsk.* Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, S. 61, 66—68, 79—88, 92—123, 151—160. Stead's Historical Series: Six Great Events in British History (Ekstemporal). Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Nanckes Stiløvelser, S. 12—24.

*Til Eksamen opgives:* Engelske Læsestykker med Øvelser, S. 61, 66—68, 79—82, 92—123, 157—160.

*Tysk.* Ingerslev og Vibæk: Tysk for Melletrinnet: A.-Klassen: S. 68—74, 78—85, 87—91, 93—100, 123—165, B.-Klassen: S. 58—75, 123—165; det tilsvarende danske Stykke til Nr. 120: Det ædle Blod. — A.-Klassen: Mundtlig og i Regelen en Gang ugentlig hjemme en skriftlig Stil efter J. Kaper: Tyske Stiløvelser for Forberedelses- og Folkeskoler og for Mellemskolen. — Begge Klasser: Grammatik efter Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemskolen og Ekstemporal efter Hauffs Märchen.

*Til Eksamen opgives:* Tysk for Melletrinnet, S. 123—165.

*Latin*: Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog for Mellemskolen, 1. Afdeling og af 2. Afdeling, Kap. I—XXXIII. Grammatik efter det grammatiske Tillæg i samme Bog.

*Til Eksamen opgives*: 2. Afd. Kap. I—XXXIII.

*Historie*. L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II: Norden i Revolutions- og Napoleonstiden og Bogen ud. Sammes Lærebog i Historie for Mellemskolen I: Grakkerne til Oktavianus Augustus som Kejser.

*Geografi*. Efter C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen II er gennemgaaet Danmark, Island, De skandinaviske Lande og Amerika samt Astronomi.

*Naturhistorie*. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen II: Fra Edderkopper til Snegle samt Mennesket. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen IV. Plantebestemmelse efter Rasmussen og Simonsens Lille Flora. Sundhedslære. Organisk Kemi efter Rasmussen og Simonsens Lærebog for Mellemskolen.

*Naturlære*. Sundorphs Fysik for Mellemskolen II og sammes Kemi: Syrer, Baser og Salte.

*Matematik og Regning*: Jul. Petersens Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen ved C. Hansen, §§ 101—125; det øvrige er repeteret. Sammes Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemskolen ved C. Hansen, §§ 58—97; det øvrige er repeteret. Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog IV. En Gang ugentlig hjemme et Sæt Opgaver (2 Regneopgaver, en aritmetisk og en geometrisk Opgave) efter Lomholt.

*Til Eksamen opgives*: Geometri, §§ 77—125. Aritmetik og Algebra, §§ 54—97.

### Realklassen.

*Religion*. Gennemgaaet Apostlenes Gerninger. Desuden er der givet en kort Fremstilling af jødisk Gudstjeneste og Kultur paa Kristi Tid.

*Dansk*. Folkeviser efter Olrik og Falbe-Hansens Udgave. Holberg: Jeppe paa Bjærget. Oehlenschläger: Palnatoke. Heiberg: Syvsoverdag. Digte af Chr. Winther og Chr. Richardt. Grammatik efter Bæk: 10 Paragraffer, Analyse efter Langes Øvelsesstykker. En Stil hver 50. Dag.

*Til Eksamen opgives*: Folkeviser: Havbor og Signelil, Aage og Else, Harpens Kraft, Valdemar og Tove, Dronning Dagmars Død, Niels Ebbesen. Holberg: Jeppe paa Bjærget. Heiberg: Syvsoverdag. Chr. Winther: Erik og Ellen, Jakob og Lone, Elskovsseglet, Onkels Lise.

*Engelsk.* Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, S. 125—179. Hansen og Magnussen: Engelske Læsehæfter II. Marryat: The Children of the New-Forest, S. 9—65. Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Stil hver 14. Dag efter Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser.

*Til Eksamen opgives:* Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, S. 125—139, 160—179. Hansen og Magnussen: Engelske Læsehæfter II.

*Tysk:* Ingerslev og Vibæk: Tysk for Realklassen og lignende Trin, S. 1—66. Ekstemporal- og Hjemmelæsning efter Hauffs Märchen, ca. 50 Sider. Grammatik efter Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemskolen. Mundtlig og i Regelen en Gang ugentlig hjemme en skriftlig Stil efter J. Kaper: Tyske Stiløvelser for Forberedelses- og Folkeskoler og for Mellemskolen.

*Til Eksamen opgives:* Tysk for Realklassen, S. 1—63.

*Fransk.* Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere (Dansk Udg.), S. 18—86, 97—117.

*Til Eksamen opgives:* Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere, S. 57—86, 97—117.

*Historie.* P. Munch: Revolutionen og Napoleon. H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen.

*Geografi.* Andersen og Vahl: De Forenede Stater, en Diktat om Byerne i De Forenede Stater og C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I, S. 9—37 (11. Udg.).

*Naturhistorie.* Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen. Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen. Plantebestemmelse efter Rasmussen og Simonsens Lille Flora.

*Naturlære.* Sundorphs Elektricitetslære og Astronomi for Realklassen.

*Matematik og Regning.* Matematik og Regning for Realklassen af Jessen og Smith. Realklassens Regnebog af Friis-Petersen og Jessen. Erlangs Logaritmetabel. Et Sæt Opgaver om Ugen.

*Geometri.* Foldbergs Geometri for Realklassen med Undtagelse af det med Petit trykte.

## I. Gymnasieklasse.

### Nysproglig Afdeling.

*Religion.* Gennemgaaet Apostlenes Gerninger. Desuden er der givet en kort Fremstilling af jødisk Gudstjeneste og Kultur paa Kristi Tid.

*Dansk med Svensk og Oldnordisk.* Mortensens Litteraturhistorie til Romantikken. Tilsvarende Stykker af Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur I. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, ca. 10

Sider. Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, ca. 100 Sider. Sig. Müller: Nordisk Mytologi. Desuden er læst: Erasmus Montanus, Kærlighed uden Strømper, En dansk Students Eventyr. En Stil hver 14. Dag.

*Engelsk.* Dickens. David Copperfield's Boyhood (Nelson). Helweg-Møller: Modern Prose, S. 13—56, 62—71, 82—95, 104—119. Hugh Conway: Called Back, Chapters I—XI. Klapperich: Englisches Lese- und Realienbuch, S. 1—98. Bube: The Story of English Literature, S. 1—82 (med Udeladelser). Western: English Institutions til § 44. Thaning og Valentiner: English Grammar, S. 1—36. Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiet, Nr. 1—40. En Stil hver Uge, Oversættelse eller Genfortælling.

*Tysk:* Schiller: Maria Stuart. Poul Heyse: L'Arrabiata. Vibæk og Kramer: Deutsche Umgangssprache, S. 7—44. Reinckes Stiløvelser I. Kapers Grammatik. En Stil hver Uge.

*Fransk.* Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere (Dansk Udg.), S. 18—120. Grammatik efter samme Bog.

*Latin.* Cæsars Gallerkrig I, II og III. Cortsen: Latinsk Læsebog II, S. 1—17. Grammatik efter Mikkelsens Bog og Vald. Nielsens Syntaks.

*Oldtidskundskab.* Homers Iliade og Odyssee i Udvalg ved Østergaard: Iliade I, VI og IX, Odyssee: VI, VII, IX, XI og XXIII. Sechers Mytologi, S. 1—34. Sechers Kunsthistorie, S. 1—31. Vald. Nielsens Litteraturhistorie, S. 1—16.

*Historie.* Oldtiden efter Ræders, Middelalderen efter Schjøth og Langes Lærebøger (ved Krarup og Lindbæk).

*Naturfag.* Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi for Gymnasiet I—II.

*Matematik.* C. Hansens Aritmetik og Algebra, §§ 1—33, 39—56.

## I. Gymnasieklasse.

### Matematisk Afdeling.

Religion.

Dansk.

Fransk.

Oldtidskundskab.

Historie.

} Som den nysproglige Afdeling.

*Engelsk.* Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson), S. 11—91. Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen, Stk. 1—20.

*Naturfag.* V. Madsen: Geologi for Gymnasiet I—II. Bøving-Petersen: Havet.



*Naturlære.* Sundorphs Varmelære, sammes Lyslære og 1. Af-snit af Elektricitetslære; 16 Timer Øvelser, Jul. Petersens Kemi til Alkoholer, Øvelser.

*Matematik.* Efter Jul. Petersens System (ved C. Hansen) er læst Aritmetik og Algebra, Plangeometri og Begyndelsen af Trigonometri. Et Sæt Hjemmeopgaver om Ugen

## II. Gymnasieklasse.

### *Nysproglig Afdeling.*

*Religion.* Forskellige hedenske Religioner samt Sekterne indenfor de protestantiske Samfund.

*Dansk med Svensk og Oldnordisk.* Mortensens Litteraturhistorie fra Romantikken til Paludan-Müller. Tilsvarende Stykker af Ager-skov og Rørdam: Dansk Litteratur II. Bertelsens Sproghistorie til den nyere Tid. Bertelsens oldnordiske Læsebog, ca. 15 Sider. Nogle Hovedværker. Stil hver 3. Uge.

*Engelsk.* Selections from Macaulay (Arnold's Prose Books), S. 1—38. Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson). The Kipling Reader, S. 20—58, 88—109, 144—162, 181—188. Ruskin: The Crown of Wild Olive, S. 115—171. Shakespeare: The Merchant of Venice. En Del Digte efter The Penny Poets Nr. 54. Hjemme-læsning: Kipling: The Light that failed. Litteraturhistorie efter Manuskript. Western: English Institutions. Thaning og Valentiner: English Grammar. Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser. Stil hver Uge.

*Tysk.* Lessing: Minna v. Barnhelm I—V. Sudermann: Frau Sorge, Kap. I—XIV. Vibæk og Kramer: Deutsche Umgangssprache, S. 45—80. Wilh. Jensen: Magister Timotheus. Østergaard: Tyske Digte, S. 1—70. Reincke: Tyske Stiløvelser II. Kaper: Kortfattet tysk Sproglære. En Stil ugentlig.

*Fransk.* Bovien og Høpfner: Nyere franske Forfattere, S. 1—150. Sans famille par Hector Malot, S. 1—102. N. Chr. Nielsen: Franske Stiløvelser I, Stk. 1—35. Henrik Madsen: Fransk Grammatik.

*Latin.* Cortsen: Latinsk Læsebog II, S. 6—40. Sallusts Catilina, Kap. 1—36. Thomsen: Ovids Digtning i Udvalg: 5, 7, 8, 9, 11, 17. Grammatik efter Mikkelsens Bog og Vald. Nielsens Syntaks.

*Oldtidskundskab.* Herodots I Bog (Kong Krösus). Platon: Apo-logi. Sofokles: Kong Ødipus. Vald. Nielsens Litteraturhistorie. Sechers Kunsthistorie, S. 23—47. Sechers Mytologi. Luckenbach I.

*Historie.* Verdenshistorien fra 1500 til 1851 efter Schjøth og Langes Lærebøger (ved Krarup og Lindbæk), Nordens Historie til 1629 efter Ottosens Lærebog.

*Naturfag.* Heegaard: Astronomiens Begyndelsesgrunde. Stock-

marr: Biologien. Krogh: Menneskets Fysiologi, forfra til Afsnittet om Aandedrættet.

*Matematik.* C. Hansen: Aritmetik og Algebra for de sproglige Linier fra Rentesregning. Samme: Plangeometri, §§ 1—30.

## II. Gymnasieklasse.

*Matematisk Afdeling.*

*Religion.*

*Dansk.*

*Fransk.*

*Oldtidskundskab.*

*Historie.*

} *Som den nysproglige Afdeling.*

*Engelsk.* Anderssen og Eitrem: Et Utvalg af engelske Klassikere, S. 1—25, 71—98. En Del Digte efter The Penny Poets Nr. 54. Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser.

*Naturfag.* Stockmarr: Biologien. Krogh: Fysiologien, forfra til Nervefysiologien. Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter.

*Naturalære.* Barmwaters Astronomi. Sundorphs Mekanisk Fysik; ca. 30 Timer Øvelser. Jul. Petersens Kemi: Organisk Kemi og Metallerne; 19 Timer Øvelser.

*Matematik.* Efter Jul. Petersens System (ved C. Hansen): Trogonometrien fra Kap. V. Analytisk Plangeometri. Differentialregning. Tillæg til Aritmetik og Algebra til § 31. 1 à 2 Sæt Hjemmeopgaver om Ugen.

## III. Gymnasieklasse.

*Nysproglig Afdeling.*

*Religion.* Grundtvig og Søren Kierkegaard.

*Dansk med Svensk og Oldnordisk.* Mortensens Litteraturhistorie fra Paludan-Müller, repeteret fra Holberg. Tilsvarende Stykker af Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur. De til Eksamen opgivne Værker repeteret. Desuden er læst: I. P. Jacobsen: Mogens. Henrik Ibsen: Kongsemnerne. Svensk og Oldnordisk: Eksamenspensum repeteret. Sproghistorie: Bertelsens Bog fra Den nyere Tid, repeteret ca. 30 Sider. Stil hver 3. Uge.

*Til Eksamen opgives:* Mortensen: Dansk Litteraturhistorie fra Holberg. Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur I: S. 205—215, 234—242, 294—296, 307—308, 353—368; II: S. 17—19, 22—34, 41—44, 94—99, 122—125, 209—212, 213—218, 226—229, 248—249, 273—277, 299—305, 464—466, 524—527, 603—610. — Hovedværker: Erasmus Montanus, St. Hans Aften-Spil, En Sjæl efter Døden, Mogens. — Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, S. 13—21, 38

—47. — Bertelsen : Dansk Sproghistorie, S. 9—11, 27—31, 34—41, 78—82, 86—89, 106—108. — Agerskov og Nørregård : Svensk Læsebog, S. 11—38, 77—85, 136—138, 142—145, 149—154.

*Engelsk.* Ingemann Ottosen og Læssøe-Müller : Engelske Talere, S. 55—74, 99—120. Klapperich : Englischs Lese- und Realienbuch, S. 98—104, 221—238. Galsworthy : The Mob. Longfellow : Evangeline. Byron : The Prisoner of Chillon. Tennyson : Morte d'Arthur og The Lady of Shalott. Hjemmelæsning : Kipling : The Light that failed. Western : English Institutions. Litteraturhistorie efter Bube : The Story of English Literature. Thaning og Valentiner : English Grammar. Stil hver Uge.

*Til Eksamen opgives :* Shakespeare : The Merchant of Venice, IV. og V. Akt. Selections from Macaulay (Arnold's Prose Books), S. 31—38. Klapperich : Englischs Lese- und Realienbuch, S. 98—104. Ingemann Ottosen og Læssøe-Müller : Engelske Talere, S. 55—74. Dickens : David Copperfield's Boyhood (Nelson), S. 62—71. Ruskin : The Crown of Wild Olive, S. 145—171. Galsworthy : The Mob, III. og IV. Akt. Byron : The Prisoner of Chillon. Tennyson : Morte d'Arthur og The Lady of Shalott.

*Tysk.* Goethes Faust I (Østergaards Udg.). Sudermann : Frau Sorge, Kap. XV og ud. Keller : Das Fähnlein der sieben Aufrechten (Wiesb. Volksb. Nr. 16). Østergaard : Tyske Digte, S. 70 og ud. Som Maanedslæsning : Hermann Hesse : Knulp. Vibæk og Kramer : Deutsche Umgangssprache, S. 90—106. Kapers Grammatik. Reinckes Stiløvelser II. Brask : Deutsche Literaturgeschichte : Fra Klopstock og ud. 3 Stile hver 14. Dag.

*Til Eksamen opgives :* Lessing : Minna v. Barnhelm IV. Akt. Goethe : Faust I (Østerg.), S. 35—49, 144 og ud. Keller : Das Fähnlein der sieben Aufrechten (Wiesb. Volksb. Nr. 16), S. 65 : Liebe Eidsgenossen—S. 70 : Kaum hatte. Sudermann : Frau Sorge, Kap. I, III, XIII. Østergaard : Tyske Digte : An die Freude, Die Kraniche des Ibykus, Taillefer, Des Sängers Fluch, Alle Digte af Heine, Am Baum der Menschheit. Vibæk og Kramer : Deutsche Umgangssprache, S. 45—57, 58—68, 70—80, 89—106.

*Fransk.* Sans famille par Hector Malot, S. 102 og ud. Histoire d'un conscrit de 1813 par Erckmann-Chatrïan, S. 1—162. Récits historiques par Guizot II, S. 5—84. N. Chr. Nielsen : Fransk Stiløvelse I, S. 5—51, 55—60. Henrik Madsen : Fransk Grammatik for Gymnasiet.

*Latin.* Chr. Thomsen : Ovids Digtning i Udvalg : 5, 7, 8, 9, 11 og 17. Gertz's Udvalg af middelalderlige Forfattere, S. 11—18, 20—21, 23—28, 53—60. Grammatik efter Mikkelsens Bog og Vald. Nielsens Syntaks. Eksamenspensum repeteret.

*Til Eksamen opgives:* Cortsen: Latinsk Læsebog II, S. 9—17. Sallusts Catilina, Kap. 5—52. Ovid: 5 (I Cirkus med den elskede), 11 (Pyramus og Thisbe), 17 (Selvbiografi). Gertz's Udv. af middelald. Forff., S. 11—18, 20—21, 23—25, 27—28.

*Oldtidskundskab.* Sofokles: Antigone. Platon: Protagoras, S. 1—42. Vald. Nielsens Litteraturhistorie. Sechers Mytologi. Sechers Kunsthistorie. Luckenbach I. Eksamenspensum repeteret.

*Til Eksamen opgives:* Homers Iliade i Udvalg (ved Østergaard): I, VI, IX (V. 89—161), XXIV (V. 469—595). Odyssee (Østergaard): XI. Herodot: I Bog (Kong Krösus). Sofokles: Kong Ødipus. Platons Apologi. Vald. Nielsens Litteraturhistorie. Sechers Kunsthistorie, S. 1—47. Luckenbach I.

*Historie.* Verdenshistorien fra Ludvig XIV efter Schjøth og Langes Lærebog (Dansk Udg.). Nordens Historie fra 1770 efter Ottosens Lærebog. Samfundslære efter H. L. Møllers Lærebog.

*Til Eksamen opgives:* Ovenstaaende Pensum.

*Naturfag.* Nervefysiologi, Formering og Forplantning. Geografi: Rusland og De britiske Øer efter C. C. Christensens Lærebog. Klima- og Plantebælter efter Stockmarrs Lærebog. — *Der afholdes Prøve* i Mineralogi og Geologi.

*Matematik.* Efter C. Hansens Bog læst Plangeometri og Trigonometri fra § 31 samt repeteret det til Eksamen opgivne.

*Til Eksamen opgives:* Efter Anordningen af 1. Dec. 1906, 12. A.:

- a) Aritmetik og Algebra, Stk. 1, 2, 7, 8.
- b) Geometri, Stk. 1, 2, 6.

### III. Gymnasieklasse.

#### Matematisk Afdeling.

*Religion.*

*Dansk.*

*Fransk.*

*Oldtidskundskab.*

*Historie.*

} Som den nysproglige Afdeling.

*Engelsk.* Anderssen og Eitrem: Et Utvalg af engelske Klassikere, S. 82—119. Gardiner: Historical Biographies, S. 1—50. Ad. Hansens Stiløvelser for Realklassen, 12 Sider. Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik.

*Til Eksamen opgives:* Anderssen og Eitrem: Et Utvalg af engelske Klassikere, S. 26—33, 34—45, 71—98. Gardiner: Historical Biographies, S. 18—50.

*Naturfag.* Sofie Petersen: Geologi for Gymnasiet: Fra Tertiærtiden og Bogen ud. Krogh: Menneskets Fysiologi: Fra Nervefysiologi og Bogen ud. C. C. Christensens Østersø- og Vesterhavslande:

Rusland, Baltiske Lande, Polen og Tyskland. Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter.

*Til Eksamen opgives.* Mineralogi og Geologi efter Sofie Petersen: Geologi for Gymnasiet samt Almindelig Geografi efter Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter.

*Naturlære. a.* Fysik med Astronomi. Sundorph: Mekanisk Fysik og Elektricitetslære; 22 Timer Øvelser.

*Til Eksamen opgives:* Sundorphs Mekanisk Fysik (1922), S. 1—9, 19—26, 68—69, 72—78, 81—86. Sundorphs Lyslære (1917), hele Bogen. Sundorphs Elektricitetslære, S. 1—26, 49—56, 68—84. Barmwaters Astronomi (1920), S. 23—26, 34—53, 56—60, 130—134, 163—164. — 15 Øvelser: 1) Sprits Vægtfylde, 2) Luftens Vægtfylde, 3) Kulsyres Vægtfylde, 4) Snoningssvingninger, 5) Gnidning mellem faste Legemer, 6) Lydens Hastighed, 7) Lysets Brydning, 8) Varmefylde af et fast Legeme, 9) Fortætningsvarme af Damp, 10) Kvægsølv's Udvidelse, 11) Neutralisationsvarme, 12) Ohms Lov, 13) Wheatstones Bro, 14) Maaling af en lille Modstand, 15) Maaling af Jordmagnetismens Horizontalkraft ved Tangensboussole.

*b. Kemi.* Jul. Petersens Kemi (1919).

*Til Eksamen opgives:* Jul. Petersens Kemi (1919), S. 5—49, 69—92, 132—153, 164—170 og Tillæg om Spændingsrækken, Le Chateliers Sætning, Dannelses- og Reaktionsvarme.

*Matematik. C.* Hansen: Integralregning, sammes Tillæg til Aritmetik og Algebra og sammes Stereometri. Foruden det til Eksamen opgivne er repeteret saa meget af det øvrige Pensum, som Tiden har tilladt. Et Sæt Hjemmeopgaver og et Sæt Skoleopgaver ugentlig.

*Til Eksamen opgives:* Efter Anordningen af 1. Dec. 1906, 12. B.: 1. Aritmetik og Algebra, Stk. 10, 11, 12, 13. — 2. Plangeometri. — 4. Stereometri, Stk. 5, 6, 7. — 5. Analytisk Plangeometri: Ret Linie og Cirkel. — 6 b. Infinitesimalregning.

### Sang.

Med Undtagelse af Realklassen og IV. M. har alle Skolens Klasser haft Undervisning i Sang. Træffeøvelser, Fædrelandssange, Salmemelodier samt to- og trestemmige Sange er indøvet. Desuden er der givet Regler for Vejtrækning, Articulation og Tonedannelse. Alle Klasser er lejlighedsvis gjort bekendt med nogen klassisk Musik. Endelig har der været nogle Timer for blandet Korsang.

### Gymnastik (Legemsøvelser).

Som Grundlag for Undervisningen i 5. Forberedelsesklasse, I. og II. Mellemskoleklasse benyttes Paul-Petersens System. Der ar-

bejdes samlet med Eleverne ved forberedende Øvelser, holdvis ved Redskaber og Spring, hvor hvert Hold har sin Leder (Hjælpe-lærerinde.) Der lægges megen Vægt paa, at Øvelserne afpasses efter Elevernes Alder, Anlæg og Udviklingstrin for at opnaa en saa harmonisk Legemsudvikling som muligt. Naar Aarstiden tillader det, foregaar Undervisningen i fri Luft, og her tillægges Øvelser i ordnede Lege og Boldspil. I Skøjtesæsonen er der drevet Skøjteløb paa Peblingsøen.

Undervisningen i Legemsøvelser i III.—IV. M., Realklassen og Gymnasieklasserne omfatter foruden Gymnastik og mindre Boldspil i Salen desuden i Sommerhalvaaret Langbold og Haandbold i Skolegaarden og Fodbold paa „Københavns Boldklub“'s Bane, hvortil Skolen har Adgang fra  $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{10}$ . Uden for Skoletiden er der Adgang for Eleverne til at øve „Fri Idræt“ paa Stadion. I Skøjtesæsonen er der øvet Skøjteløb og Bandy paa Peblingsøen.

10.—12. Maj 1923 deltog Skolen i „Det 9. danske Gymnastik- og Idrætsstævne af Skoledisciple“ i Aarhus med Gymnastikhold fra II. Gymnasieklasse, et udvalgt Haandboldhold og ca. 12 Deltagere i fri Idræt. Haandboldholdet spillede uafgjort Kamp med Ordrup Gymnasium og vandt over Helsingør Gymnasium. I fri Idræt blev Skolen Nr. 1 med 22 Points, tæt fulgt af Esbjerg Statsskole med 20 Points. Eleverne var Gæster hos Aarhus-Borgere, og trods mindre godt Vejr var Turen meget vellykket.

26. Septbr. 1923 deltog vi i Akadem. Idrætsforenings 3. københavnske Skoleidrætsstævne paa Stadion med 31 Elever og vandt for anden Gang den udsatte Pokal, der skal vindes 3 Gange for at blive Ejendom. Skolen opnaede 45 Points. Nr. 2 blev Øregaard Gymnasium med 35 Points.

13. Okt. 1923 afholdt Skolen et Stævne paa Stadion, ved hvilket Skolemesterskaberne i fri Idræt blev afgjort.

27. Oktbr. 1923 vandt II. G. s. en Haandboldkamp mod Sundby Gymnasium med 27—3.

I Oktober afholdt Skolen sin egen Haandboldturnering: Gymnasiepokalen vandtes af III. G. s., Sølvskjoldet af IV. M. B.

I Mellemskolepokalturneringen om „Akadem. Boldklub“'s Skolepokal for Fodbold i Efteraaret 1923 vandt vi 2 Kampe og table 1.

Vort udvalgte Folboldhold fra Gymnasiet tabte sine 3 Træningskampe i Efteraaret: 1—2 mod K. B. I. Yngl., 1—2 mod K. F. U. M. I. Yngl. og 0—1 mod Østersøgades Gymnasium.

Febr.—Marts 1924 deltog vi i „Old Boys“ Haandboldturnering i Idrætshuset. Der deltog ialt 48 Hold fra københavnske Idrætsforeninger og Boldklubber. Skolens Elever blandet med Studenter fra

1922 stillede et af A. og B. Hold. A. Holdet blev efter 2 Sejre slaaet ud i Kvartfinalen, B. Holdet blev slaaet ud efter 1 Sejr.

I Marts 1924 stiftede Skolen „Efterslægtsselskabets Gymnasiums Idrætsforening“, der har til Opgave at fremme al sund Idræt blandt Skolens Elever. Rektor er Formand. Antallet af Medlemmer er f. T. 115.

Den 12. April aflagde III. G. og Realklassen Prøve i Gymnastik under Inspektion i H. t. Cirk. af <sup>23</sup>/<sub>2</sub> 1920 af Hr. Brøns, Haslev.

Den 8. Decbr. holdt Gymnasieklasserne et lille Skolebal i Gymnastiksalen. Festforberedelserne blev truffet af en Komité fra II. Gymnasieklasse, og Tegnere fra denne Klasse havde smykket Festsalen. Der bødtes Chokolade og Bagværk. Opvartningen varetoges af Eleverne selv.

Skolens Aarsdag, d. 4. Marts, højtideligholdtes i Aar i Studenterforeningens Festsal. Talen, der er meddelt foran, holdtes af Hr. Adjunkt Krogsgaard. Alfr. Ipsen og Chr. Barnekows Kantate fra 125 Aars Festen blev sunget af Disciplene under Ledelse af Sanglæreren, Hr. Kantor Ulmer, medens Skolens tidligere Sanglærer, Hr. Organist Fr. Otto og Frue venligst medvirkede ved Flygelet.

Under Hr. Adjunkt Bøgh-Hansens Ledelse opførte II. Gymnasieklasse, bistaet af enkelte Elever fra andre Klasser, i Dagene 29.—30. Marts Otto Benzons „Moderate Løjer“ for Forældre, Venner og Kammerater. Den dristigt paatagne Opgave blev fornøjeligt løst.

I Lighed med tidligere Aar er der af enkelte Klasser aflagt Besøg paa Museer, Samlinger o. l. i Tilknytning til Undervisningen. Hr. Professor, Dr. phil. A. Krogh har vist Gymnasieskolerne den Velvilje i Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium at afholde to Demonstrationslektioner over udvalgte Emner af Fysiologien. I disse har begge II. Gymnasieklasserne deltaget med deres Faglærere. Den første Dag i Paaskeferien foretoges en geologisk Udflugt til Stevns for en Del af Gymnasieklassernes Elever under Ledelse af Hr. Adjunkt Krogsgaard.

Skolen har i Aar haft den Sorg at miste en af sine Elever, en god Dreng, som i mange Aar har gaaet hos os, og som vi alle holdt

af. Den 16. Marts døde Arne Eschen, der i sin Tid blev optaget i 1. Underklasse, og som nu gik i III. M. A. I hele sin Skoletid var han mærket af Sygdom, der ofte, og tit langvarigt, afbrød hans Skolegang. Hæderligt og pligtopfyldende brugte han de Kræfter, hans Sygdom levnede ham. Baade hans Lærere og hans Kammerater savner ham.

---



## Næste Aars Lærebøger.

(Sortimentsboghandlerforeningen i København har anmodet Skolerne om at henstille til Forældrene at indgive Bestilling paa Skolebøger til det nye Skoleaar hos Boghandlerne ved Feriens Begyndelse, saaledes at Ordren kan ligge færdigt udført, naar det nye Skoleaar begynder.)

*I. Mellemskoleklasse.* Det nye Testamente (rev. Overs.), Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen, Den nye Salmebog. Ager-skov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemskolen I, Bæk: 50 Paragraffer, Smith og Lange: Skriftlig Dansk IV (Udg. for den højere Skole), H. P. Holst: Den lille Hornblæser. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog, Bredsdorff: Engelsk Lærebog II, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I (9. el. senere Oplag), Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I (11. Udg.), C. C. Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemskolen. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen I (sidste Udg.), Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I, Rasmussen og Simonsen: Lille Flora (10. eller senere Udg.). Sundorph: Fysik for Mellemskolen I. Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog I (3. el. senere Oplag.).

*II. Mellemskoleklasse.* Det nye Testamente (rev. Overs.), Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen, Den nye Salmebog, B-Klassen desuden Luthers Lille Katekismus. Ager-skov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemskolen I, Bæk: 50 Paragraffer, H. C. Andersen: Rejsekildringer (Dansk lærerforening. Udg.). Bredsdorff: Engelsk Lærebog II, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, Nancke: Engelske Stiløvelser for Mellemskolen, Books for the Bairns Nr. 104. Ingerslev og Vibæk: Tysk for de yngste Begyndere med tilhørende Gløser og Øvelser (2. el. senere Udg.). Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I (8. el. senere Oplag), Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I og II (2. Udg. 1922), C. C. Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemskolen. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen I, Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I og II, Rasmussen og Simonsen: Lille Flora (10. el. senere Udg.). Sundorph: Fysik for Mellemskolen I. Jul. Petersen: Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen (3. el. senere Udg. ved C. Hansen), Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog I (3. el. senere Oplag) og II (4. el. senere Oplag).

*III. Mellemskoleklasse.* Det nye Testamente (rev. Overs.), Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen, Den nye Salmebog. Lange: Danske Læsestykker for III. Mellemskoleklasse, Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker til Skolebrug (sidste Udg.),

Bæk : 50 Paragraffer, Hertz : Sparekassen, Goldschmidt : Udvalgte Arbejder (begge Dansk Lærereforen. Udg.). Bredsdorff : Engelsk Lærebog, Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik. Gyldendals Engelsk-dansk Ordbog, A-Klassen desuden Books for the Bairns : Six Famous Stories of English History. Ingerslev og Vibæk : Tysk for de yngste Begyndere med tilhørende Gloser og Øvelser, samme : Tysk for Melletrinnet med tilhørende Gloser og Øvelser (2. el. senere Udg.), Vibæk : Tysk Sproglære for Mellemskolen (5. el. senere Udg.), J. Kaper : Tyske Stiløvelser for Forberedelses- og Folkeskoler og for Mellemskolen. Schmidt : Lærebog i Historie for Mellemskolen I og II (8. eller senere Oplag), Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen : Geografi for Mellemskolen II, C. C. Christensen og Krogsgaard : Atlas for Mellemskolen. Balslev og Andersen : Zoologi for Mellemskolen I, Balslev og Simonsen : Botanik for Mellemskolen I, II og III, Rasmussen og Simonsen : Lille Flora (7. el. senere Udg.), Rasmussen og Simonsen : Organisk Kemi (2. el. senere Udg.). Sundorph : Kemi for Mellemskolen. Jul. Petersen : Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen ved C. Hansen (3. el. senere Udg.), Jul. Petersen : Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemskolen ved C. Hansen (3. el. senere Udg.), Friis-Petersen og Jessen : Mellemskolens ny Regnebog III.

*IV. Mellemskoleklasse.* Det nye Testamente (rev. Overs.), Den nye Salmebog. Lange : Danske Læsestykker for IV. Mellemskoleklasse, Falbe-Hansen og Keller : Svenske Læsestykker til Skolebrug (sidste Udg.), Bæk : 50 Paragraffer, Oehlschläger : Hakon Jarl, Blicher : Røverstuen (begge Dansk Lærereforen. Udg.). Bredsdorff : Engelsk Lærebog IV, Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik, Books for the Bairns : Six Great Events from English History, Gyldendals Engelsk-dansk Ordbog. Ingerslev og Vibæk : Tysk for Melletrinnet med tilhørende Gloser og Øvelser, Vibæk : Tysk Sproglære for Mellemskolen (3. el. senere Udg.), en tysk-dansk Ordbog, helst J. Kapers el. E. Kapers, Hauffs Märchen (Universal-Bibliothek für Jugend und Volk), A-Klassen desuden J. Kaper : Tyske Stiløvelser for Forberedelses- og Folkeskoler og for Mellemskolen. Kr. Mikkelsen : Latinsk Læsebog for Mellemskolen (2. el. senere Udg.). Schmidt : Lærebog i Historie for Mellemskolen I og II (7. el. senere Oplag), Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen : Geografi for Mellemskolen II, C. C. Christensen og Krogsgaard : Atlas for Mellemskolen. Balslev og Andersen : Zoologi for Mellemskolen II, Balslev og Simonsen : Botanik for Mellemskolen I, II, III og IV, Rasmussen og Simonsen : Lille Flora (7. el. senere Udg.), Rasmussen og Simonsen : Organisk Kemi (2. el. senere Udg.). Sundorphs Fysik for Mellemskolen II. Jul. Petersen : Læsebog i Plangeometri for Mellemskolen og Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemskolen (3. el. senere Udg. ved C. Hansen), Friis-Petersen og Jessen : Mellemskolens ny Regnebog IV (2. el. senere Oplag), Lomholts Eksamensopgaver, Afd. E. (12. eller senere Udg.); Regnebøgerne fra III. Mellemskoleklasse beholdes.

*Realklassen.* Det nye Testamente (rev. Overs.), Den nye Salmebog. Bæk : 50 Paragraffer i dansk Grammatik, Lange : Øvelsesstykker i dansk Analyse ; af Dansk Lærereforen. Skoleudgaver : Olrik : Danske Folkeviser (1. Samling), Holberg : Jeppe paa Bjærgget, Heiberg : Syvsøverdag, Chr. Winther : Udvalgte fortællende Digte,

Chr. Richardt: Udvalgte Digte; endvidere: Oehlschläger: Palnatoke (Lehmann og Stages Forlag). Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser, Hansen og Magnussen: Engelske Læsehæfter II, Marryat: The Children of the New-Forest (Velhagen og Klasing), The Penny Poets Nr. 49, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen, Gyldendals Engelsk-dansk Ordbog, Ingerslev og Vibæk: Tysk for Realklassen og lignende Trin, Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemkolen (3. el. senere Udg.), J. Kaper: Tyske Stiløvelser for Forberedelses- og Folkeskoler og for Mellemkolen, en tysk-dansk Ordbog, helst J. Kapers el. E. Kapers, Hauffs Märchen (Universal-Bibliothek für Jugend und Volk.). Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere (Dansk Udg.). P. Munch: Revolutionen og Napoleon, H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen (sidste Udg.). Andersen og Vahl: De forenede Stater, C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen I (helst 12. Udg.), C. C. Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemkolen. Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen, Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen, Rasmussen og Simonsen: Lille Flora (7. el. senere Udg.). Sundorph: Fysik for Realklassen II og III. Jessen og Smith: Matematik og Regning for Realklassen, Friis-Petersen og Jessen: Realklassens Regnebog, Földberg: Geometri for Realklassen, Erlang: Fircifret Logaritmetavle (Udg. B).

*I. Gymnasieklasse.* Det nye Testamente (rev. Overs.), Den nye Salmebog. K. Mortensen: Dansk Litteraturhistorie (4. Udg.), Ager-skov og Rørdam: Dansk Litteratur I (2. Udg.), H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, Ager-skov og Nørregård: Svensk Læsebog, Sig. Müller: Nordisk Mytologi, Holberg: Erasmus Montanus (Dansk-lærerforen. Udg.), Wessel: Kærlighed uden Strømper, P. M. Møller: En dansk Students Eventyr. Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for Begyndere (Dansk Udg.). Homers Iliade og Odyssee i Udvalg ved Østergaard, Herodots 1. Bog (Kong Krøsus) ved Chr. Thomsen, Vald. Nielsen: Den græske Litteraturs Historie (2. Udg.), Secher: Græsk Mytologi til Skolebrug, Secher: Græsk-romersk Kunsthistorie til Skolebrug, Luckenbachs Atlas I. Ræder: Oldtidens Historie (ved Krarup og Lindbæk), Schjøth og Lange: Verdenshistorie (ved Krarup og Lindbæk) I, Rosendal: Historisk Skoleatlas. Hans J. Larsen: Danske Sange for lige Stemmer (II. og IV. Bind). — Særlig for den nysprogl. Linie: Klapperich: Englisches Lese- und Realienbuch, Reed: The Fifth Form at St. Dominic's, Helweg-Møller: Modern Prose, Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson), The Kipling Reader, The Penny Poets Nr. 49, Thaning og Valentin: English Grammar, Western: English Institutions, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiet, Gyldendals Engelsk-dansk Ordbog. Schiller: Maria Stuart (Reclam Nr. 64), Kaper: Fire tyske Noveller (1921), Vibæk u. Kramer: Deutsche Umgangssprache für Ausländer, Kaper: Kortfattet tysk Sproglære, Reincke: Tyske Stiløvelser I (for Realklassen og Gymnasiets første Trin), Gyldendals Tysk-dansk og Dansk-tysk Ordbog. Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog for Mellemkolen, Vald. Nielsen: Hovedpunkter af den latinske Syntaks, Jensen og Goldschmidt: Latinsk-dansk Ordbog, Cæsars Gallerkrig (Teubners Skoleudg.), Müller og Nielsen: Noter til Cæsars Gallerkrig, Cortsen: Latinsk Læsebog for Gymnasiet II. V. Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi for Gymnasiet I—II. C. Hansen: Aritmetik og Algebra for Gymnasiets sproglige Linier,

samme: Plangeometri. — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson), Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen. V. Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi for Gymnasiet I—II, Bøving-Petersen: Havet. Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet, samme: Kemi for Mellemskolen, Sundorph: Varmelære for Gymnasiet, samme: Lyslære for Gymnasiet; tidligere — i Mellemskolen — brugte Bøger i Naturlære beholdes. C. Hansen: Aritmetik og Algebra for Gymnasiets sproglige Linier samt 1. Klasse af den mat.-nat. Linie, samme: Plangeometri og Trigonometri, Gamborgs Logarithmetavler Nr. 1 og 2, Lomholt: Samling af Opgaver, givne ved Alm. Forberedelseseksamen.

II. *Gymnasieklasse*. K. Mortensen: Dansk Litteraturhistorie, Ager-skov og Rørdam: Dansk Litteratur I og II, H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, H. Bertelsen: Dansk Sproghistorie, Ager-skov og Nørregård: Svensk Læsebog, Oehlenschläger: St. Hans Aften-Spil, Heiberg: En Sjæl efter Døden, Chr. Winther: Hjortens Flugt, J. P. Jacobsen: Mogens og andre Noveller. Bovien og Høpner: Nyere franske Forfattere i Udvalg, Hector Malot: Sans famille, Henrik Madsen: Fransk Grammatik for Gymnasiet, N. C. Nielsen: Franske Stiløvelser I. Homers Iliade og Odyssee i Udvalg ved Østergaard, Sofokles's Kong Ødipus (T. Langes Overs.), Platon: Sokrates's Forsvarstale (Gertz's Overs.), Herodots I Bog (Kong Kræus) ved Chr. Thomsen, 2. Udg., Vald. Nielsen: Den græske Litteraturs Historie, Secher: Græsk-romersk Kunsthistorie til Skolebrug, Secher: Græsk Mytologi til Skolebrug, Luckenbach: Atlas I. Schjøth og Lange: Lærebog i Verdenshistorie (ved Krarup og Lindbæk) I og II, Ottosen: Lærebog i Nordens Historie, Rosendal: Historisk Skoleatlas. Hans J. Larsen: Danske Sange for lige Stemmer (I. og V. Bind). — Særlig for den nysproglige Linie: Klapperich: Englisches Lese- und Realienbuch, Shakespeare: Julius Cæsar (A. W. Verity), Arnold's Prose Books Nr. 9: Selections from Macaulay, Kipling: The Light that failed, Macaulay: Biographical Essays (Oliver Goldsmith-Samuel Johnsen) udgivet ved I. Mømberg og H. Vinterberg, Blackie's English Classics: Tennyson, Morte d'Arthur and The Lady of Shalott, Kipling: Stories from the Jungle Book (Velhagen & Klasing), The Penny Poets Nr. 54, Western: English Institutions, Thaning og Valentiner: English Grammar, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiet, Bube: The Story of English Literature, Gyldendals Engelsk-dansk og Dansk-engelsk Ordbog. Lessing: Minna v. Barnhelm, Østergaard: Tyske Digte, Sudermann: Frau Sorge, Kaper: Fire tyske Noveller (1921), Vibæk u. Kramer: Deutsche Umgangssprache für Ausländer, Kaper: Kortfattet tysk Sproglære. Reincke: Tyske Stiløvelser II (for Gymnasiets højere Trin), Th. Brask: Deutsche Literaturgeschichte (Leipzig 1921), Spang-Hansen: Skriftlige Opgaver til Studentereksamen (2. Udg. 1918), Gyldendals Tysk-dansk og Dansk-tysk Ordbog. Kr. Mikelsen: Latinsk Læsebog for Mellemskolen, Vald. Nielsen: Hovedpunkter af den latinske Syntaks, Jensen og Goldschmidt: Latinsk-dansk Ordbog, Cæsars Gallerkrig (Teubners Skoleudg.), Cortsen: Latinsk Læsebog for Gymnasiet II, Sallusts Catilina (Udg. til Skolebrug af Gertz og Drachmann), Chr. Thomsen: Ovids Digning i Udvalg. Alb. Stockmarr: Biologi, A. Krogh: Menneskets Fysiologi, Alb. Stockmarr: Oversigt over Menneskets Fysiologi, P. Heegaard: Astronomiens Begyndelsesgrunde, C. C. Christensen: Østersø- og

Vesterhavslande, C. C. Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemkolen. Alb. Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter. C. Hansen: Aritmetik og Algebra for Gymnasiets sproglige Linier, samme: Plangeometri, Erlang: Fircifret Logaritmetavle (Udg. B). — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Anderssen og Eitrem: Et Udvalg af engelske Klassikere, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, The Penny Poets Nr. 54. Alb. Stockmarr: Biologi, A. Krogh: Menneskets Fysiologi, Alb. Stockmarr: Oversigt over Menneskets Fysiologi, C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande, C. C. Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemkolen, Alb. Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter. Foruden de i I. G. m. brugte Bøger i Naturlære anskaffes Barmwater: Astronomi, Sundorph: Mekanisk Fysik for Gymnasiet, Skrive- og Rejsekalender til Skolebrug for 1923 og 1924. Foruden de i I. G. m. brugte Lærebøger i Matematik: C. Hansen: Analytisk Plangeometri (3. Udg.), samme: Tillæg til Aritmetik og Algebra for Gymnasiets mat.-nat. Linie (2. Udg.), samme: Differential- og Integralregning, Lomholt: Samling af Opgaver, givne ved mat.-nat. Studentereksamen (sidste Udg.).

III. *Gymnasieklassen.* K. Mortensen: Dansk Litteraturhistorie, Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur I og II, H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, H. Bertelsen: Dansk Sproghistorie, Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, Holberg: Erasmus Montanus, Oehenschläger: St. Hans Aften-Spil, Heiberg: En Sjæl efter Døden, J. P. Jacobsen: Mogens og andre Noveller, Henrik Madsen: Moderne franske Forfattere til Brug i Gymnasiets øverste Klasser (2. ændrede Udg.), Erckmann—Chatrian: Histoire d'un Conscrit de 1813, Hector Malot: Sans famille, N. C. Nielsen: Franske Stiløvelser I, Henrik Madsen: Fransk Grammatik for Gymnasiet, en fransk-dansk Ordbog, Homers Iliade og Odyssee i Udvalg ved Østergaard, Platon: Sokrates's Forsvarstale (Gertz's Udg.), Platon: Sokrates i Fængselet og Sokrates's Død (Gertz's Overs.) 5. Udg. 1923, Sofokles's Kong Ødipus og Antigone (T. Langes Overs.), Herodots I Bog (Kong Kræsus) ved Chr. Thomsen, 2. Udg., Vald. Nielsen: Den græske Litteraturs Historie, Secher: Græsk Mytologi til Skolebrug, Secher: Græsk-romersk Kunsthistorie til Skolebrug, Luckenbach: Atlas I. Schjøth og Lange: Lærebog i Verdenshistorie (ved Krarup og Lindbæk) I og II, Ottosen: Lærebog i Nordens Historie, H. L. Møller: Samfundslære for Gymnasiet (sidste Udg.), Rosendal: Historisk Skoleatlas, J. Mikkelsen: 52 tostemmige Sange. — Særlig for den nysproglige Linie: Klapperich: Englisches Lese- und Realienbuch med Glossarium, Ruskin: The Crown of Wild Olive (G. Allen), The Kipling Reader, Galsworthy: The Mob (Duckworth), Selections from Macaulay (Arnold's Prose Books), Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson), Shakespeare: The Merchant of Venice (Blackie's Junior School Edition), Longfellow: Evangeline (The Penny Poets Nr. 7), The Penny Poets Nr. 54, Kipling: The Light that failed, Byron: The Prisoner of Chillon (Blackie), Tennyson: Morte d'Arthur and The Lady of Shalott (Blackie), Bube: The Story of English Literature, Thaning og Valentiner: English Grammar, Western: English Institutions, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen, Gyldendals Engelsk-dansk og Dansk-engelsk Ordbog, Goethes Faust I (Østergaards Udg.), Sudermann: Frau Sorge, Lessing: Minna v. Barnhelm, Østergaard: Tyske Digte, G. Keller: Das Fähnlein der sieben Auf-

rechten (Wiesb. Volksbücher Nr. 16), H. Hesse: Knulp (Fischers Verlag), Vibæk u. Kramer: Deutsche Umgangssprache für Ausländer, Th. Brask: Deutsche Literaturgeschichte (Leipzig 1921), Kaper: Kortfattet tysk Sproglære, Reincke: Tyske Stiløvelser II (for Gymnasiets højere Trin), Spang-Hanssen: Skriftlige Opgaver til Studentereksamen (2. Udg. 1918), Gyldendals Tysk-dansk og Dansk-tysk Ordbog. Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog for Mellemskolen, Vald. Nielsen: Hovedpunkter af den latinske Syntaks, Jensen og Goldschmidt: Latinsk-dansk Ordbog, Cortsen: Latinsk Læsebog for Gymnasiet II, Sallusts Catilina (Udg. til Skolebrug af Gertz og Drachmann), Gertz's Udvalg af middelalderlige latinske Forfattere I, Chr. Thomsen: Ovids Digtning i Udvalg. Samtlige Naturfagsbøger fra I. og II. G. s. beholdes. De i I. og II. G. s. brugte Bøger i Matematik beholdes. — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Anderssen og Eitrem: Et Udvalg af engelske Klassikere, Selections from Froude's History (Arnold's Prose Books), The Penny Poets Nr. 54, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen, Gyldendals Engelsk-dansk Ordbog. Samtlige Naturfagsbøger fra I. og II. G. m. beholdes. De i I. og II. G. m. benyttede Bøger i Naturlære beholdes. Foruden de i I. og II. G. m. brugte Bøger: C. Hansen: Stereometri.

---

## Konfirmation.

Skolens Skema lægges med Konfirmationsforberedelsen for Øje saaledes, at Konfirmationen helst maa ske fra IV. M., Efteraar eller Foraar, eller fra I. G. og Reakl., Efteraar.

Som Regel vil det paa Præstegangsdagene være tidsnok at forlade Skolen Kl. 1. — Undtagelser tillades kun, hvor Vejlængden gør det nødvendigt.

Konfirmander har fri Mandag efter Konfirmationen og Altergangsdagen, men ingen andre Dage. — Skolen kan ikke anerkende Søkendes Konfirmation som berettiget Grund til Forsømmelse.

---

## Smitsomme Sygdomme.

I Overensstemmelse med ministeriel Bekendtgørelse af 15. Marts 1916 gælder fremtidig nedenstaaende Bestemmelser med Hensyn til smitsomme Sygdomme:

Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder *Skarlagensfeber*, *Difteri* eller anden *farlig smitsom Sygdom*, skal Skolen af den behandlende Læge underrettes herom.

Et Barn, der selv har været angrebet af Sygdommen, maa ikke søge Skolen, førend det medbringer Lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede Smitte.

Saafremt vedkommende Barn har været angrebet af *Difteri*, bør Lægeattesten særlig oplyse, om der er forløbet 3 Uger efter, at Belægningerne er svundne. Er et saadant Tidsrum ikke forløbet, maa Attesten udtrykkelig oplyse, at det ved bakteriologisk Underøgelse er godtgjort, at der ikke kan paavises *Difteribaciller* hos vedkommende.

Et Barn, der har været angrebet af *akut Børnelamhed*, maa ikke søge Skolen, førend der er forløbet mindst 6 Uger efter Sygdommens akute Stadium. Attesten skal udtrykkelig oplyse, at dette Tidsrum er forløbet.

Et Barn, i hvis Hjem en farlig, smitsom Sygdom er optraadt, uden at Barnet selv har været angrebet, maa ikke søge Skolen, førend det medbringer Lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede Smitte.

Lægeattesten bør oplyse følgende:

at den eller de syge er blevet forsvarligt isolerede,

at den fornødne Desinfektion er foretaget,

at Inkubationstiden for den paagældende Sygdom er forløbet, og at vedkommende Barn ikke frembyder paaviselige eller mistænkelige Sygdomssymptomer.

Børn, der lider af *Mæslinger*, maa ikke modtages paa Skolen, før mindst 10 Dage efter Sygdommens Begyndelse. Børn, der lider af *Kighoste*, maa ikke modtages paa Skolen før 4 Uger efter det konulsive Stadiums Begyndelse. Naar Skolegangen atter begynder, maa de medbringe Lægeattest med de fornødne Oplysninger.

Skolerne anmoder de Familier, hos hvem Mæslinger er udbrudt, om kun at sende de Børn i Skole, om hvilke det med Sikkerhed vides, at de tidligere har haft Sygdommen, men derimod at holde de Børn, der ikke tidligere har haft den, borte fra Skolen, indtil det kan antages for sandsynligt, at de ikke er smittede af det i Hjemmet optraadte Sygdomstilfælde.

Børn, der lider af *Røde Hunde, Skoldkopper, Rosen, Influenza, Faaresyge eller Halsbetændelse*, maa ikke modtages paa Skolen, saa længe det akute Stadium varer.

Børn, der lider af *smittsomme Øjen- eller Hudsygdomme*, maa ikke modtages paa Skolen, før Sygdommen er overstaaet, eller de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte.

## Forsømmelser.

- 1) Forsømmelser i anden Anledning end Sygdom og andre tvingende Grunde maa kun foregaa efter indhentet Tilladelse fra Skolens Rektor.
- 2) Naar Eleven efter Fraværelse igen giver Møde paa Skolen, maa han medbringe en skriftlig Meddelelse om, hvorlænge han har været fraværende og hvorfor.
- 3) Ønskes en Elev (af Helbredshensyn o. l.) fritaget for i Fri-kvartererne at være paa Legepladsen, maa han medbringe skriftlig Anmodning derom fra Hjemmet.
- 4) Med Hensyn til Fritagelse for Gymnastik gælder i H. t. Min. Cirk. af 5. Maj 1916 flg.:

Ingen Elev fritages for at deltage i Gymnastikundervisningen eller i de herhen hørende Øvelser, uden at Nødvendigheden heraf er godtgjort ved Attest fra en Læge. Dog kan en Elev, i Henhold til skriftligt fremsat Ønske fra Hjemmet, af Helbredshensyn fritages, helt eller delvis, for Deltagelse i Legemsøvelser i enkelte Timer, dog ikke ud over 1 Uge. — Skolen maa paase, at de Fritagelser, der er begrundede i forbigaaende Forhold, ikke udstrækkes over længere Tid, end Lægeattesten angiver. — Denne skal udstedes paa en dertil særlig indrettet Blanket, der udleveres fra Skolen. — Attesterne skal opbevares af Skolen og ved Skoleaarets Slutning tilstilles Ministeriet.

## Uddrag af Ordensregler for Eleverne.

Eleverne møder paa Skolen i rette Tid. De samles paa Legepladsen. Ved Opringningen stiller de sig op klassevis to og to og begiver sig i Ro og Orden til deres Værelser.

Det er forbudt Eleverne uden Tilladelse at forlade Skolen i Undervisningstiden, saaledes ogsaa i Fri-kvarteret. Er en Elev fritaget for Gymnastik eller Sang, opholder han sig sammen med sin Klasse i disse Timer. — Det er forbudt Eleverne at medtage uvedkommende Sager paa Skolen saavel som at bytte eller handle. Ligeledes maa ingen Elev benytte Skolens Samlinger uden særlig Tilladelse eller Vejledning.

I Klassen maa ingen Elev komme til Katederet eller Lærerstolen, Skolens Materiel skal behandles med Omhu, enhver Beskadigelse kan medføre Erstatningsansvar.



Madpapir maa kun henlægges i de dertil bestemte Kasser.

Baade egne og udleverede Sager skal behandles varsomt. Bøgerne skal være forsynede med Papirbind og Navn skal skrives saavel paa Papirbindet som inden i Bogen. I de udleverede Bøger skrives Navnet inde i Bogen med Blyant.

I alle Ordenssager er Klasselæreren Drengenes nærmeste Foresatte og Vejleder, til hvem de har at henvende sig.

Ordensduksen, der skifter hver Uge, opretholder den daglige Orden i Klassen og har Ansvaret for stedfindende Uordener. Uden særlig Tilladelse har ingen anden Lov til at opholde sig i Klasseværelset, og det er forbudt Eleverne at gaa ind i eller igennem andre Klasser end deres egen uden særlig Tilladelse.

Ved Bortgangen fra Skolen maa alle gaa stille og roligt. Tobaksrygning paa Vejen til og fra Skolen er forbudt. Det er ikke tilladt at have Penge liggende i Frakkelommen, naar Frakken hænger paa Gangen.

## Oprykning i Gymnasiet eller Realklassen.

Skolen henleder Opmærksomheden paa, at bestaaet Mellemskoleeksamen ikke umiddelbart giver Ret til Oprykning i Gymnasiet eller Realklassen, idet Mellemskoleeksamen vel er en nødvendig Forudsætning, men *ikke den eneste Betingelse* for en saadan Opflytning. (Se bl. a. minist. Skrivelse af 9. Maj 1908).

## Skolens Samlinger

har i Aarets Løb modtaget følgende Gaver:

- Lændehevrvler af Drøvtygger. Henrik Hansen, 5. U.
- Rede med Æg af Solsort. Kaj Nielsen, 5. U.
- Bogfinkerede og Ryghud af Pindsvin. Ove Smidt, 5. U.
- Et Stykke af en Narhvaletand. Børge Christensen, 5. U.
- Et Mineral med Kalkspatkrystaller. Henrik Crone, 5. U.
- Dunfjer af Paafugl. Aage Rasmussen, 5. U.
- Et Dusin Papæsker. Nico Politopoulos, I. M. B.
- Ortoceratiter fra Øland, sribet Sandsten, Sandsten med Ormegange, graa Ortoceratitkalk, rød Ortoceratitkalk, Lava (fundet ved Kalmær). Ib Olsen, II M. A.
- Mineraler fra Schweiz (St. Moritz), 5 Stkr. Kwarts, Kalkspat som Gangudfyldning, Kalksten af organisk Oprindelse, 2 Stkr. Skifre. Hugo à Porta, II. M. A.
- 2 Fuglereder. Victor Bloch, II. M. A.
- En Flagermus. Knud Lykkeberg, II. M. B.
- En Naalefisk. Erik Henningsen, II. M. B.
- En større Samling Bjærgarter med slebne og polerede Flader. Erik Andersen, III. M. B.
- Geværkugler fra Vichsburg-Slagmarken i De forenede Stater, Krigen 1860—61 („Slavekrigen“). En Luther-Medaille af Meisner Porcelæn. Bjørn Jonas, III. M. B.
- Et Fotografi af Oasen Vargla (Ouargla), En Hajtand fra Møens Klint, Et Stykke Rav med indlejret Insekt. Erik Andreasen, IV. M. A.
- En Naalefisk. Hubert Thranum, IV. M. B.

Kalkstykke med Bryozostængler, paa den anden Side Brachiopod, vistnok *Crania tuberculata*. William Ellegaard, II. G. m.  
 Flint med Bryozostængler, Jernkonkretioner. Poul Petersen, III. G. m.  
 Lava fra Hekla, en Ananchytes, en Paddehatkoral, en Labyrintkoral, et Stykke Rav, en Hvallus. Svend Andersen, III. G. m.  
 Et Menneskekranie. Ved Hr. Lektor E. Holm.  
 Et Flintstykke med Brachiopod. Ved Hr. Adjunkt Michelsen.  
 En Samling Mineraler. Ved Frk. Lise Krag.

## Efterslægtsselskabets Bogsamling.

Bogsamlingen staar til vederlagsfri Afbenyttelse for Skolens Lærere og Disciple.\*)

Udlaanet har i Tiden fra 1. Maj 1923 til 30. April 1924 omfattet ca. 4200 Bind.

Bibliotekar er Hr. Adjunkt Michelsen (Børge Chrstrup, Georg Leidesdorff, Aage Rangel Nielsen og Ivan Birch Schiøler af Gymnasiet og Erik Andreasen og Eigil Svan af Mellemskolen har bistaaet ved Udlaanet). Bogsamlingen har i Skoleaaret 1923—24 faaet følgende Forøgelse:

### Nordisk Litteratur.

*Andersen, Georg*: Svend og Willie.

*Bang, S. J.*: Oberstløjtnant: Sangens Betydning.

*Bauditz, Sophus*: Samlede Romaner og Noveller I—III.

*Bjerre, Jens*: Hans Peter paa Sagaøen.

— Svend Aage.

*Bojer, Johan*: Brutus. Drama.

*Dahl, Svend, og Døssing, Th.*: Dansk Tidsskrift-Index. 7. Aarg.

*Etlar, Carit*: En glempt Pistol o. a. Fort. — Fangen paa Kallø. — Fanø Folk. — Fredsfyrsten. — Gjøngehøvdingen og Dronningens Vagtmester. Skuespil. — Gjøngehøvdingen og Dronningens Vagtmester. Fortælling. — I Dynekilen. Folkekomedie. — Ingos Bedrifter o. a. Fort. — Krybskytten. — Lauge med den tunge Haand. — Madsalune. — Pilesmeden. — Prinsessens Skytte o. a. Fort. — Strandrøveren. — Tordenskjold i Marstrand. Folkekomedie. — Viben Peter.

*Etlar, Carit* (og hans Hustru): Karl den Tolvtes Stjerne o. a. Fort. Folke-Eventyr. Samlede og udgivne af *Klaus Berntsen*.

*Holberg, Ludvig*: Samlede Skrifter. Udg. af Carl Petersen. VI. Bind.

*Holst, H. P.*: Udvalgte Digte.

*Jørgensen, Johannes*: Flanderns Løve.

— I det yderste Belgien.

*Kristensen, Niels K.*: I Kamp mod Overmagt.

— Under Bombardementet.

— Jens Kulsvier og Jørgen.

*Meyn, Niels*: Under sort Flag.

*Njaals Saga*, oversat av *Frederik Paasche*.

\*) Skolen gaar ud fra, at Eleverne har Hjemmets Tilladelse til at benytte Bogsamlingen, medmindre der modtages særlig Meddelelse om det modsatte.

- Nielsen, L. C.*: Fjernt fra Danmark.  
*Ricard, Oljert*: Igaar og idag og til evig Tid. Tolv Fantasier.  
*Rosenkrantz, Palle*: Herluf Trolles Dreng.  
*Rørdam, Valdemar*: Sangen om Danmark.  
 — Hjemme i Sønderjylland.  
 — Under aaben Himmel.  
 — Fra Grænseøerne i Sydvest.  
*Stender, Adolph*: Heldet følger.  
 — Paa ret Køl.  
*Østergaard, Vilhelm*: Kinafareren eller Briggen „Det gode Haab“.  
 — Søren Knap og andre Dreng.

### Engelsk Litteratur.

- Wallace, Lewis*: Ben Hur. Paa Dansk v. Vilh. Møller.  
*Bell, J. J.*: Hvalfangerne. Oversat af Arne Stevns.  
*Ford, Henry*: Mit Liv og mit Arbejde.  
*Williamsen, C. N. & A. M.*: The lightning Conductor.  
*Robins, Elisabeth* (C. E. Raimound): The magnetic North.  
*Norris, Frank*: Mc. Teague. A story of San Francisco.  
*Phillips Oppenheim, E.*: Havoc.  
*Wells, H. G.*: Kipps. The story of a simple soul.  
*London, Jack*: Det store Vidunder. Oversat af Aslaug Mikkelsen.  
 — Hvor Guldfeberen raser.  
*Russel, Clark*: En Søkadets Eventyr.  
*Dickens, Charles*: Oliver Twist. Forkortet Udg. efter Vilh. Møllers Overs.  
*Scott, Walther*: Ivanhoe. Overs. af E. Smyth-Hansen.  
*Twain, Mark*: Toms Eventyr. Paa Dansk v. F. Bork.

### Fransk Litteratur.

- Molière*: Tartuffe eller den Skinhellige. Oversat af Alfred Flinch.  
*Verne, Jules*: Kaptajn Grants Børn.

### Tysk Litteratur.

- Grimm, Brødrene*: Udvalgte Eventyr af I—II. Ved M. Markussen.

### Historie.

- Bokkenheuser, Knud*: Christianshavn.  
*Brix, Hans*: Blicher-Studier.  
*la Cour, Vilh.*: Fædrelandet. Grundtræk af Danskhedens Vækst.  
*Gravlund, Thorkild*: Alfærveje og Bedesteder.  
 — Dansk Folkekarakter.  
*Helms, Nik. M.*: Sønderjylland gennem Tiderne. I til 1848.  
*Jensen, Oberst N. P.*: Kampen om Sønderjylland I—III.  
*Johansen, P.*: Kunst og Illusion I—II.  
*Müller, Alice*: Vore Slotte.  
*Nystrøm, Eiler*: Offentlige Forlystelser i Frederik den Sjettes Tid.  
*Poulsen, Frederik*: Urtidens Kunst.  
*Seeger, Valdemar*: Fredensborg under Kong Christian IX. og Kong Frederik VIII.

### Biografier, Personalhistorie m. m.

- Etlar(s), Carit, Minder, fortalte af ham selv.  
 Hartmann, J. P. E. Biografiske Essays af *Angul Hammerich*.  
 Kold, Christen, ved *Andreas Austlid*. Paa Dansk v. Marie Kold Pedersen.  
 Charlotte Oehlenschläger. Et Livs Roman ved *Elith Reumert*.  
*Zinck, Otto*: Fra mit Studenter- og Theater-Liv.

### Naturvidenskab, Jord- og Rejsebeskrivelse m. m.

- Andersen, Georg*: Danske Drenges Fodboldbog.  
*Bohr, Niels*: Om Atomernes Bygning.  
*Bøving-Petersen, I. O.*: Dybhavsforskning gennem et halvt Aarhundrede.  
*Dahlberg, P.*: Vor Jords Atmosfære. Lidt Meteorologi.  
 Danmark i 1 : 160.000. Generalstabens Kort. I Jylland. II Øerne.  
 Frimærkesamlere, Aar bog for 1919.  
*Holst, Helge og Kramers, H. A.*: Bohrs Atomteori.  
*Johannsen, W.*: Arveligheds-Spørgsmaal.  
*Knudsen, Sven V.*: Med Sven Spejder Jorden rundt.  
*Lund-Johansen, O. og Jensen, A. M.*: Radio for Amatører.  
*Lund-Johansen, O.*: Moderne Radiomodtagere.  
*Petersen, Will. W.*: Det menneskelige Temperament.  
 — Sjælelivets forsk. Afskygninger i Dyreriget.  
 — Dyrets Stilling i Jødedom og Kristendom.  
*Rasmussen, Vilhelm*: Australien.  
*Strømgren, Elis*: Lidt moderne Astronomi.  
*Winther, Chr.*: Lærebog i Kemi. 2. Udgave.

### Aarsprøve m. m.

Den mundtlige Del af Skolens Aarsprøve afholdes i Dagene fra d. 23. til d. 27. Juni. I de Fag, i hvilke der ikke afholdes mundtlig Prøve, vil der blive givet en Aarskarakter. Optagelsesprøven til I. Mellemskoleklasse vil være afsluttet d. 4. Juni.

Aarsarbejdets og Prøvernes Udfald meddeles Lørdag d. 28. Juni Kl. 12.

Optagelsesprøven til I. Gymnasieklasse finder Sted Mandag d. 30. Juni Kl. 9.

Det nye Skoleaar begynder Fredag d. 15. August Kl. 9.

Med Hensyn til Ferier og Fridage gælder følgende ved ministeriel Bekendtgørelse af 20. Juli 1920 fastsatte Regler:

- 1) Sommerferien begynder d. 1. Juli og varer til d. 14. August (begge Dage medregnede), dog at Undervisningen, naar d. 15. August falder paa en Lørdag, først begynder den paafølgende Mandag.
- 2) I Midten af Oktober eller kort efter skal der gives en Ferie bestaaende af 6 Hverdage mellem 2 Søndage.
- 3) Juleferien skal begynde d. 23. December (denne Dag medregnet) og regelmæssigt vare 14 Dage. Hvis Undervisningen efter denne Regel paany skulde begynde paa en Lørdag, afkortes Ferien med een Dag, saaledes at Undervisningen begynder om Fredagen.
- 4) Paaskeferien varer fra Onsdagen før Skærtorsdag til den paafølgende Tirsdag (begge Dage medregnede).

- 5) Pinseferien skal omfatte 2 Søgnedage i Tilslutning til de 2 Helligdage efter Rektors nærmere Bestemmelse.
  - 6) Kongens Fødselsdag, Fastelavnsmandag, Lørdag efter Store Bededag, Grundlovsdagen og Valdemarsdagen (Genforeningsdagen) er Fridage.
- 

Rektor træffes sikrest hver Skoledag Kl. 1—2.

---

Til at overvære Prøverne indbydes Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der interesserer sig for Skolen.

---

---

## INDHOLDSFORTEGNELSE.

	Side
Tale i Selskabet for Efterslægten paa dets Stiftelsesdag d. 4. Marts af Hr. Adjunkt A. M. R. Krogsgaard .....	3
Afgangsprøverne 1923 .....	14
Skolens Lærere og Lærerinder .....	22
Aarets Arbejde m. m. ....	24
Næste Aars Lærebøger .....	39
Konfirmation .....	45
Smitsomme Sygdomme .....	45
Forsømmelser .....	46
Uddrag af Ordensregler for Eleverne .....	46
Oprykning i Gymnasiet eller Realklassen .....	47
Skolens Samlinger .....	47
Efterslægtsselskabets Bogsamling .....	48
Afholdelse af Aarsprøven 1924, Afslutning, det nye Skoleaars Begyndelse .....	50

